

**ARCIDJOČESI TA' MALTA
L-ESPERJENZA TAS-SINODU DJOČESAN**

**Is-SINODU
NIXXIEGHA TA' HAJJA ĢDIDA
MESSAĞġI TA' L-ARċISQOF**

**IS-SINODU
NIXXIEGHA TA' HAJJA ĢDIDA**

**MESSAĞġI TA'
L-ARċiSQOF ġUŻEPPi MERCIECA
TUL IL-MIXJA TAS-SINODU**

2004

ISBN: 99932 - 49 - 23 - 8

© Arċidjoċesi ta' Malta, Floriana, 2004

Produzzjoni tal-Media Centre Publications

Stampat fil-Media Centre, Blata l-Bajda

MESSAĞġI TA' L-ARċISQOF ġUŻEPPi MERCIECA TUL IL-MIXJA TAS-SINODU

21 ta' Settembru 1999

Ittra Pastorali fil-bidu ta' Sinodu Djočesan

Paġna 1

10 ta' Jannar 2000

Messaġġ dwar il-konsultazzjoni fil-parroċċi

Paġna 6

15 ta' Jannar 2000

Stedina mqassma f'kull dar

Paġna 7

29 ta' Settembru 2000

Messaġġ fis-26 anniversarju ta' I-Ordinazzjoni episkopali

Paġna 8

24 ta' Diċembru 2000

Messaġġ għall-Milied 2000

Paġna 10

31 ta' Diċembru 2000

Messaġġ lill-Kummissjoni Ċentrali tas-Sinodu

Paġna 12

27 ta' Frar 2001

Messaġġ fil-pre-Assemblea tas-Sinodu

Paġna 13

2 ta' Ĝunju 2001

Messaġġ fil-ftuħ ta' I-Assemblea tas-Sinodu

Paġna 15

15 ta' Ġunju 2001

Messaġġ fl-ewwel sessjoni ta' I-Assemblea tas-Sinodu

Paġna 18

29 ta' Settembru 2001

Messaġġ fis-27 anniversarju ta' I-Ordinazzjoni episkopali

Paġna 21

4 ta' Frar 2002

Messaġġ waqt iċ-Ċelebrazzjoni tal-Kandlora

Paġna 25

18 ta' Mejju 2002

Messaġġ waqt iċ-Ċelebrazzjoni tal-Vġili ta' Ghid il-Ħamsin

Paġna 29

7 ta' Ġunju 2003

Intervista

Paġna 32

7 ta' Ġunju 2003

Messaġġ fiċ-Ċelebrazzjoni tal-Ġeluq tas-Sinodu

Paġna 34

24 ta' Settembru 2003

Ittra Pastorali fl-okkażjoni ta' I-approvazzjoni tad-dokumenti tas-Sinodu

Paġna 38

29 ta' Settembru 2003

Messaġġ fid-29 anniversarju ta' I-Ordinazzjoni episkopali

Paġna 42

23 ta' Novembru 2003

Messaġġ waqt il-Festa ta' Kristu Re

Paġna 45

PREŽENTAZZJONI

Is-Sinodu: Nixxiegħa ta' Hajja Ģdida fih żewġ volumi.

Fl-ewwel volum, bl-ghajnuna ta' l-Uffiċċju għar-Relazzjonijiet Pubbliċi tal-Kurja, insibu l-messaġġi ewlenin li l-Arċisqof Ġużeppi Mercieca għamel matul is-Sinodu Djočesan 1999-2003.

Kien l-Arċisqof li sejjah is-Sinodu “nixxiegħa ta' ḥajja ġdida” - dik il-ḥajja li ġejja mill-Ispirtu ta' Alla u li tfisser tiġidid.

Permezz tal-messaġġi f'dan il-volum, nistgħu nseguu pass pass l-esperjenza stess tas-Sinodu u kif l-Arċisqof fissirha tul erba' snin. Il-messaġġi jinkludu żewġ Ittri Pastorali, waħda fil-bidu tas-Sinodu u l-oħra fl-okkażjoni ta' l-approvazzjoni tad-dokumenti tas-Sinodu. Hemm ukoll messaġġi li l-Arċisqof ta waqt Ċelebrazzjonijiet djočesani li saru tul is-Sinodu, fid-diversi fażjiet tiegħu. Hemm ukoll interventi oħra.

Il-ġabra f'dan il-volum fiha biss il-messaġġi prinċipali ta' l-Arċisqof. Fil-fatt, hu tkellem f'diversi okkażjonijiet oħra, bħal fl-ġħeluq ta' kull laqgħa ta' l-Assemblea tas-Sinodu, fejn kien dejjem preżenti. Gieli tkellem ukoll fuq is-Sinodu f'messaġġi miktuba li bagħat, bħal dawk lill-emigrant u lill-missjunarji Maltin.

Il-messaġġi ta' l-Arċisqof fihom ħafna punti ta' riflessjoni. Juru b'mod ċar kemm is-Sinodu kien għal qalb l-Arċisqof u kemm iqis it-twettiq tiegħu bħala priorità fil-Knisja f'Malta.

Tolqtok it-talba ta' l-Arċisqof biex il-Knisja f'Malta timtela bl-Ispiritu ta' Alla u tiġġedded. Tolqtok l-enfasi li kulħadd ikollu l-opportunitàti li jieħu sehem fis-Sinodu, b'mod li jkun tassew Sinodu tal-Poplu ta' Alla.

Il-messaġġi fihom sejħa għal bidla: bidla tal-qalb, tal-mentalità, ta' l-attitudni u tad-direzzjoni, fejn din il-bidla hi meħtieġa. Kif kien spjega l-Arċisqof fl-Ittra Pastorali tal-bidu tas-Sinodu: "Fejn naraw li hu tajjeb, insaħħu. Fejn nindunaw li hemm x'jirrangha ruħu, ikollna l-kuraġġi nirrangawh u ma nħalluhx itaqqlilna l-pass".

Il-messaġġi fihom stedina għall-azzjoni, biex il-Knisja f'Malta timxi skond il-viżjoni u d-direzzjoni tas-Sinodu u twassal il-valuri tas-Sinodu. Il-ħarsa 'l-quddiem fiha dejjem sens qawwi ta' realiżmu quddiem l-isfidi u l-opportunitajiet, kif ukoll nota pozittiva kontinwa ta' kuraġġi, fiduċja u tama.

Il-messaġġi juru Knisja li, bħal Gesù, trid taqsam mal-bniedem l-hena u t-tama, in-niket u t-thassib, l-aktar ta' min qed ibati jew hu f'xi bżonn. Knisja li hi dejjem għas-servizz tal-bniedem. Knisja li tagħraf is-sinjal taż-żminijiet u li b'heġġa twassal l-Aħbar it-Tajba.

Dak in-nhar tal-bidu tas-Sinodu, l-Arċisqof kien wera dit-tama: "Hekk nixtieqha l-Knisja li qiegħda f'Malta: Knisja li tkun sinjal ta' tama għas-socjetà Maltija fil-millennju ġdid". Jalla dawn il-messaġġi, flimkien mad-dokumenti u l-esperjenza sħiħa tas-Sinodu, iwasslu din it-tama.

ITTRA PASTORALI FIL-BIDU TA' SINODU DJOČESAN

Stedina lill-Poplu ta' Alla f'Malta

Maħbubin uliedi,

Il-ħamsa u għoxrin anniversarju ta' l-episkopat tiegħi hu okkażjoni biex inħares lura u nirringazzja lil Alla għal dak kollu li għamel miegħi f'dawn is-snин. Fl-istess waqt, hu okkażjoni li nhares 'il quddiem b'fiduċja f'Alla li se jkun magħna.

Illum nixtieq nagħmel lil kull wieħed u waħda minnkom stedina speċjali. Qed nistedinkom għal żmien importanti ħafna fil-ħajja tal-Knisja, għal proġett importanti għall-Knisja f'Malta. Dan hu s-Sinodu Djočesan: esperjenza ta' grazzja straordinarja. Nistedinkom ilkoll biex tieħdu sehem attiv fl-esperjenza tas-Sinodu, li wasalna biex nibdew.

Ir-rabta tas-Sinodu mal-ħajja tal-Knisja

Dan se jkun l-ewwel Sinodu fl-Arċidjočesi tagħna wara l-Konċilju Vatikan it-Tieni u għalhekk għandu tifsira partikulari. Is-Sinodi stess ġerġin minn dak li ġħallimna l-Konċilju dwar il-Knisja u jfissru l-qawwa li Kristu ta' lill-Poplu ta' Alla.¹

Biex nifhmu x'inhu "Sinodu", irridu niftakru dak li hi l-Knisja. Il-Knisja hi l-għaqda ta' Kristu ma' ħutu l-bnedmin fl-Ispritu. Hi magħmulu minn diversi nies, bi stejjer, karattri u opinjonijiet differenti: nies li ġejjin minn toroq differenti, imma li lkoll jistqarru fidi waħda u jifformaw il-Poplu ta' Alla. Aħna poplu li miexi lejn dar il-Missier.² Is-Sinodu hu esperjenza li trid tgħinna nifhmu aktar x'jigifieri li aħna lkoll nifformaw il-Knisja. Ilaqqa' flimkien lill-Isqof u l-poplu tad-djočesi, taħt t-tmexxija ta' l-Ispritu s-Santu, biex neżaminaw il-ħajja tal-Knisja lokali u nsiru nafu aktar dak li Alla jrid minna bħala Knisja. Flimkien naraw kif il-ħajja tal-Knisja tista'

¹ Ara ġwanni Pawlu II, Ittra Appostolika *Tertio Millennio Adveniente* (10 ta' Novembru 1994), 21.

² Ara *ibid.*, 49.

tkun aħjar u isbaħ, u kif is-soċjetà tagħna tista' tkun aktar tixraq lill-bniedem.

Hi mixja flimkien: dan hu l-qofol tas-Sinodu. Kif jingħad fil-Programm Pastorali *Lejn is-Sena 2000 bħala Familja*,³ is-Sinodu għandu jkun esperjenza ta' “Knisja-familja”. Huwa l-waqt fejn kulħadd għandu sehem x’jagħti. Kulħadd għandu jħoss id-dmir li jagħti seħmu b'mod ħaj u b'sens ta' korresponsabbiltà.

Sinodu għat-tiġdid tal-Knisja f'Malta

Għandu jkun żmien specjali ta' tiġidid: tiġidid personali, familjari u tal-Knisja kollha. Dan it-tiġdid jgħinna nħossuna lkoll membri ħajjin tal-Knisja, u jheġġiġna fil-missjoni tagħna. Se jkun żmien twil, li jibda proprju issa li se niċċelebraw il-Ġublew il-Kbir; imma hu permezz ta' dan iż-żmien li nkunu nistgħu nibnu aktar fis-sod.

Is-Sinodu jgħinna nifħmu aktar il-wirt nisrani tagħna. B'mod specjali, napprezzaw it-tajjeb li għandna bħala Knisja, il-ġid kbir li ħalliet il-ħidma ta' tant persuni fl-imghodd. Napprezzaw ukoll il-wirt ta' tagħlim, b'mod specjali tal-Konċilju Vatikan II. Kif jgħid il-Papa Ģwanni Pawlu II, l-aħjar tħejji għall-Ġublew il-Kbir tas-sena elfejn ma tistax ma tkunx impenn imġedded biex, sa fejn jista' jkun, isehħi it-tagħlim tal-Konċilju fil-ħajja ta' kull wieħed u tal-Knisja kollha.⁴

Fis-Sinodu nħarsu wkoll aktar mill-qrib lejn il-ħajja tagħna ta' bħalissa. Irridu nisimgħu dak li l-Ispirtu qed jgħid lill-Knisja llum (Apok 2 u 3). Nagħmlu eżami tal-ħajja u tal-ħidma tagħna bħala Knisja, u nistaqsu lilna nfusna: Fiex mexjin skond dak li jrid Alla? X'jeħtieg li jiġedded? X'irid Alla minna f'dan il-mument ta' l-Istorja?

U kif se nwiegħbu għal dan bl-akbar impenn? X'jeħtieg jinbidel biex inkunu aktar Knisja skond il-qalb ta' Alla fil-millennju l-ġid? Il-koll - bħala Knisja waħda - nagħmlu eżami tal-kuxjenza biex naraw kif qegħdin ngħixu l-fidi tagħna, kif qed inwasslu l-Aħbar it-Tajba fil-ħajja tagħna ta' kuljum, l-aktar bix-xhieda ta' ħajnejn.⁵ Fejn naraw

³ Ara 6.4.

⁴ Ara *Tertio Millennio Adveniente*, 20.

⁵ Ara *ibid.*, 36.

li hu tajjeb, insaħħuh. Fejn nindunaw li hemm x'jirranġa ruħu, ikollna l-kuraġġ nirranġawh u ma nħalluhx itaqqlilna l-pass.

Is-Sinodu jitfa' ħarsitna wkoll lejn il-ġejjeni. Meta nħarsu 'l quddiem, kultant inħossu l-biża' jew il-qtigħ ta' qalb. Imma ma rridu ninsew qatt li bħalma Alla dejjem mexa magħna tul is-snин, hekk ukoll issa sejkun magħna. Se jgħinna nagħrfu s-sinjal taż-żminijiet. Se jagħtina tama ġidida. Għalhekk nersqu lejn is-sena elfejn mhux bi qtigħi ta' qalb, imma b'fiduċja kbira f'Alla. Hu jgħinna fin-nuqqas ta' ħila tagħna u fid-diffikultajiet li niltaqgħu magħhom. Aħna nagħrfu kemm aħna dghajfin, u Hu juri l-qawwa tiegħu sewwasew fid-dgħufija tagħna. Hu ma jħalliniex waħedna. Se jgħinna nkunu sinjal ta' tama fis-soċjetà ta' llum u ta' għada.

Alla huwa l-ġħajnejn ta' kull tiġidid

Matul dan iż-żmien tas-Sinodu, irridu qabel xejn nitolbu. Aħna nemmnū li kull ġid hu don ta' Alla, u li Hu biss jista' jgħinna biex nagħrfu aħjar dak li hu ta' ġid għalina. Bis-saħħha tiegħu, il-kelma thalli l-frott u twassal tassew għall-ħidma li jrid Hu. Għalhekk jeħtieg li niftu qalbna għaliex bit-talb, u nitolbu kontinwament, konvinti li "jekk il-Mulej ma jibnej id-dar, għalxejn jitħabtu l-bennejja" (Salm 127,1).

Irridu nitolbu lil Alla biex jagħtina l-Ispritu tiegħu li hu Spirtu ta' tiġidid, Spirtu li jagħti l-ħajja u li jżomm il-Knisja żagħżugħha.⁶ Nitolbuh biex, fejn meħtieg, jagħtina bidla tal-qalb, tal-mentalità, ta' l-attitudni, tad-direzzjoni tagħna. Aħna lkoll imsejħin għal din il-konverżjoni biex induru aktar lejn Alla u ngħixu l-Kelma tiegħu. Dan l-Ispritu ta' konverżjoni hu l-qofol ta' kull tiġidid fil-Knisja.⁷ Hu wkoll aspett mill-aktar importanti tal-Ġublew il-Kbir tas-sena elfejn. B'dan il-mod, bil-qawwa ta' l-Ispritu s-Santu, aħna nkunu nistgħu nimxu fid-direzzjoni t-tajba.

It-talb u s-smiġħ tal-Kelma ta' Alla jgħinuna biex insaħħu l-fidi tagħna f'Ġesù Kristu, il-Feddej tagħna, u l-impenn tagħna fil-ħajja tal-Knisja. Irridu nkunu Knisja li, bħal Ĝesù, taqsam mal-bniedem l-hena u t-tama, in-niket u t-thassib, l-aktar ta' dawk li qed ibatu u li huma fil-bżonn.⁸

⁶ Ara Koncilio Vatikan II, Kostituzzjoni Dommatika *Lumen Gentium* (21 ta' Novembru 1964), 4.

⁷ Ara *ibid.*, 8.

⁸ Ara Koncilio Vatikan II, Kostituzzjoni Pastorali *Gaudium et Spes* (7 ta' Dicembru 1965), 1.

Irridu naħdmu biex ikollna komunitajiet fejn kulħadd iħossu maħbub u apprezzat u fejn naħsbu fil-ħtigijiet ta' xulxin. Fl-istess waqt, naħdmu għal soċjetà aktar ġusta, fejn ilkoll nirrispettaw il-ħajja u d-dinjità ta' xulxin, u ħadd ma jkun imwarrab.

Deħlin għall-ewwel faži tas-Sinodu

Is-Sinodu fih diversi fażijiet: l-ewwel, il-konsultazzjoni u l-formazzjoni; it-tieni, iċ-ċelebrazzjoni, li fiha jkun hemm il-laqgħat ta' l-Assemblea; it-tielet, il-faži tal-konklużjoni u tad-deċiżjonijiet, li jagħtu direzzjoni lill-Knisja. Meta jispiċċa ż-żmien tas-Sinodu, tibda l-faži li fiha nimxu skond id-direzzjoni li jkun tana s-Sinodu. Aħna se nibdew l-ewwel faži.

Billi l-Knisja trid tagħraf is-sinjal taż-żminijiet u tinterpretahom fid-dawl ta' l-Evangelju,⁹ l-ewwel faži ta' dan iż-żmien tas-Sinodu se jkun żmien pjuttost twil iddedikat b'mod speċjali għad-djalogu u għall-konsultazzjoni. L-iskop hu li kulħadd ikollu č-ċans li, wara li jitlob u jaħseb sewwa, jgħid x'jaħseb u x'jixtieq mill-Knisja f'Malta, mill-ħajja ta' l-insara Maltin u mis-soċjetà tagħna.

Din il-konsultazzjoni se tmiss b'xi mod lil kulħadd. Se jkun moviment ta' djalogu li jgħinna mmissu l-għeruq tal-ħajja tagħna, b'ħarsa onesta lejn dak li aħna. Irridu nagħrfu t-tibdil kbir li sar u li jsir fis-soċjetà u naraw, fid-diffikultajiet u l-problemi, sfidi ġodda għall-ħajja tal-Knisja kif ukoll possibiltajiet ta' ħidma aktar sfiqa għall-ġid tal-bnedmin.

Nistieden lil kulħadd: lil-lajči, lill-persuni ta' ħajja konsagrata u lis-sacerdoti, lil dawk li huma attivi fil-ħajja tal-Knisja, lill-għaqdiet u lill-movimenti tal-Knisja. Nistieden ukoll lil dawk li, għal raġuni jew oħra, iħossuhom 'il bogħod mill-Knisja. Ha nitkellmu flimkien, nisimgħu aktar lil xulxin, nifħmu aktar lil xulxin. Din hi opportunità speċjali ħafna. Se jkun hemm diversi okkażjonijiet biex kulħadd jesprimi ruħu. Nixtieq li lkoll naraw kif nistgħu nagħtu sehemna f'dan is-Sinodu.

Għandna napprezzaw aktar id-doni u t-talenti ta' xulxin. Alla tana dawn id-doni mhux biex inżommuhom għalina nfusna, imma għall-ġid ta' kulħadd (1 Pt 4,10-11).

⁹ Ara *ibid.*, 4.

Naħdmu, għalhekk, ħalli tikber il-komunjoni bejnietna u nkunu lkoll, kif talab ġesù, haġa waħda (Gw 17,21). Insaħħu l-klima ta' mħabba u ta' fiduċja f'xulxin, biex inkunu l-Poplu ta' Alla “magħqud fl-għaqda tal-Missier u ta' l-lben u ta' l-Ispirtu s-Santu”.¹⁰

Tama u xewqa

B'dan il-mod inkunu qed nidħlu għall-millennju l-ġdid bi spirtu ta' umiltà u bi stil ta' djalogu, għax ilkoll aħwa fi Kristu. Nidħlu b'qalbna miftuħa għal dak li jrid Alla minna, b'fiduċja kbira fiu u b'enerġija ġdida. Inkunu qed inqiegħħu sisien mill-ahjar għall-ħajja tagħna bħala Knisja fil-gejjjeni, u l-ġenerazzjonijiet ta' għada jistgħu jħossuha tassew darhom.

Hekk nixtieqha l-Knisja li qiegħda f'Malta: Knisja li tkun sinjal ta' tama għas-soċjetà Maltija fil-millennju l-ġdid. Fuq hekk se naħdmu f'dan is-Sinodu Djočesan. U għal dan nistieden lil kulħadd.

B'din it-tama u x-xewqa tiegħi, inħabbrikom uffiċjalment li l-ewwel fażi tas-Sinodu se tibda fid-29 ta' dan ix-xahar, meta bl-ghajnejha ta' Alla jiena se niċċelebra l-ħamsa u għoxrin sena tiegħi bħala Isqof tagħkom.

Marija Ommna, li mxiet mal-Knisja tul l-istorja tagħha u mal-poplu tagħna tul l-istorja tiegħi, tkun magħna f'dan iż-żmien speċjali tas-Sinodu Djočesan. Tgħinna nimxu aktar mill-qrib wara ġesù Kristu, it-Triq, il-Verità u l-ħajja u nikbru dejjem aktar f'komunità ta' fidi, tama u mħabba.

Nagħtikom il-barka pastorali tiegħi b'rahan ta' kull ġid mis-sema.

Illum, 21 ta' Settembru 1999, Festa ta' San Mattew, Appostlu u Evangelista.

ĠUŻEPPİ MERCIECA

Arċisqof ta' Malta

Charles Bugeja

Aġent Kanċellier

Din l-Ittra Pastorali nqrat fil-quddies fl-Arċidjoċesi ta' Malta nhar is-Sibt fil-ġħaxja u l-ħadd, 25 u 26 ta' Settembru 1999.

¹⁰ S. Ċiprijanu, *Fuq it-Talba tal-Missierna*, 23. Ara *Lumen Gentium*, 4.

MESSAĠġ DWAR IL-KONSULTAZZJONI FIL-PARROċċI

Il-Knisja f'Malta bħalissa qiegħda fil-faži twila ta' konsultazzjoni tas-Sinodu Djočesan. Is-Sinodu hu żmien speċjali għalina lkoll, fejn qed nagħmlu flimkien eżami tal-ħajja u tal-ħidma tal-Knisja, u nistaqsu: x'jistenna minna Alla f'dan il-mument ta' l-Istorja? Hi mixja li nagħmluha flimkien, bħala Knisja-familja.

Is-Sinodu jfakkarna fir-responsabbiltà li aħna lkoll għandna bħala nsara. Bil-magħmudija, irčevejna sejħa u missjoni speċjali minn Alla. Hu għaqquadna miegħu biex niformaw il-poplu tiegħu u għalhekk inkunu membri responsabbi, attivi u ħajjin fil-Knisja u fis-soċjetà.

Meta tajt bidu għas-Sinodu Djočesan, jien għamilt stedina lil kulħadd biex jieħu sehem b'mod ħaj u attiv f'dan iż-żmien speċjali għall-Knisja f'Malta. Għidt li se jkun hemm okkażjoni biex kulħadd jesprimi ruħu. Wasal il-mument biex kulħadd ikollu din l-opportunità.

Ftit ta' żmien ieħor, ilkoll se tirċieu d-dar stedina minni personalment biex, wara li titolbu flimkien, tiktbu x'taħsbu u x'tixtiequ għall-Knisja f'Malta, għall-ħajja ta' l-insara Maltin, għall-komunità parrokkjali tagħkom u għal soċjetà aħjar. Tagħmlu dan bil-libertà u bis-sinċerità kollha. Hemm xi mistoqsijiet biex jgħinukom. Imma nixtieqkom tiktbu fuq dak li tkħossu li hu importanti f'dan il-mument.

Hi stedina li se tasal lil kulħadd, għax nixtieq ħafna li kulħadd ikollu din l-opportunità biex jagħti l-fehmiet tiegħu. Nixtieq nisma' lilkom ilkoll. Dak li tgħidu jkun ta' siwi biex is-Sinodu jinżel fil-fond u jmiss l-għeruq tal-ħajja tagħna, b'dak li hu sabiħ u tajjeb, kif ukoll bid-diffikultajiet u l-problemi u l-iż-żbalji. Ikun ta' siwi wkoll biex naslu għal dak li jrid Alla minna lkoll.

Dan hu mument speċjali fejn kulħadd għandu jagħmel il-parti tiegħu. Inheġġiġ kom biex tieħdu sehem. Nistedinkom ukoll titolbu lil Alla biex dan iż-żmien speċjali jħalli ħafna ġid. Nirringrazzjakom tal-kontribut tagħkom.

Dan il-messaġġ, li hareġ fl-10 ta' Jannar 2000, inqara fil-quddies fl-Arċidjoċesi ta' Malta nhar is-Sibt filgħaxija u l-Hadd, 22 u 23 ta' Jannar 2000.

STEDINA MQASSMA F'KULL DAR

Għeżeż,

Nahseb li xi darba jew oħra għaddielkom minn moħħkom il-ħsieb: “il-Knisja jmissha tagħmel...”; jew inkella: “li kieku kont jien l-Arċisqof, hekk kont nagħmel...”

Fid-29 ta' Settembru li għadda, jien tajt bidu għas-Sinodu tad-djoċesi tagħna. “Sinodu” hi forsi kelma ġdida għal ħafna. Is-Sinodu hu żmien speċjali ħafna fil-ħajja tal-Knisja f'Malta fejn flimkien nagħmlu eżami fil-fond tal-ħajja u tal-ħidma tal-Knisja u naraw x'jista' jsir aħjar għas-servizz tal-poplu, fuq l-eżempju ta' Ĝesù Kristu.

Meta ngħidu “Knisja”, ma nifhxux biss dawk li jmexxuha, imma l-insara kollha li jifformaw il-Poplu ta’ Alla. Ilkoll qed nistaqsu: x’jistenna minna Alla fil-millennju l-ġdid? F’dan is-Sinodu qed niltaqgħu u nimxu flimkien biex insibu tweġiba għal dan.

Qed nistieden lilkom biex tagħtu sehemkom u tgħidu x’taħsbu u x’tixtiequ. Għandkom xi mistoqsijiet biex jgħinukom. Tistgħu tiktbu fuq dak kollu li thossu li hu importanti.

Il-Mulej iberikkom.

ĠUŻEPPI
Arċisqof ta’ Malta

15 ta’ Jannar 2000 - din l-istedina tqassmet f'kull dar fl-Arċidjoċesi ta’ Malta.

MESSAĠġ FIS-26 ANNIVERSARJU TA' L-ORDINAZZJONI EPISKOPALI

(Silta)

Il-bżonn li nwasslu l-Evanġelju u t-tagħlim tal-Knisja, bil-fedeltà u l-konvīnżjoni kollha meħtieġa, bl-ebda mod ma għandu jfixx kilna milli nkellmu lil xulxin b'onestà u sinċerità fl-impenn tagħna li ninbnew dejjem aħjar bħala Knisja.

Kien proprju għalhekk li jiena, bħal-lum sena, tajt bidu għas-Sinodu tal-Knisja f'Malta u għamilt stedina lil kulħadd biex jagħti seħmu, b'mod ħaj, f'dan is-Sinodu.

Illum nixtieq nuri l-apprezzament tiegħi għal tant nies li laqgħu din l-istedina u, matul is-sena li għaddiet, ħadu sehem fil-konsultazzjoni wiesgħa li saret f'kull parroċċa u fl-għaqdqiet, movimenti, komunitajiet reliġjużi, saċċerdoti, kif ukoll fid-diversi laqgħat li saru f'oqsma differenti tas-soċjetà. Kulħadd kellu l-okkażjoni li jitkellem b'libertà sħiħa u bis-sinċerità, u jagħti l-fehma tiegħu għall-ġid tal-Knisja. Kellna konferma ta' kemm hu sabiħ li l-aħwa jitkellmu ma' xulxin u jisimgħu lil xulxin. Kellna esperenza ta' Knisja tassew ħajja. Laqatni, b'mod partikulari, is-sehem ta' tant lajċi li, matul is-sena li għaddiet, ħadmu b'sens ta' Knisja, b'dedikazzjoni u b'imħabba.

Kif hu magħruf, kull parroċċa, f'dan iż-żmien, speċjalment matul Ottubru, qed organizza Assemblea biex tiddiskuti dak li ntqal u teżamina dak li qed isir, u tara x'jista' jsir għal hidma pastorali aħjar. Hekk jissaħħa l-ispirtu ta' djalogu u rispett lejn il-fehmiet ta' xulxin, filwaqt li nagħrfu li hu Alla li qed imexxina u li jitlob minna li ngħixu dejjem aktar bħala aħwa fi Kristu.

Fl-I ta' Novembru li ġej, imbagħad, se ssir Ċelebrazzjoni speċjali tas-Sinodu, bit-tema “Kristu t-triq: ejjew nimxuha flimkien”. Din iċ-Ċelebrazzjoni se tiġbor flimkien rappreżentanti mid-diversi oqsma tal-Knisja f'Malta. Fiha se nagħtu ħarsa lura lejn dak li għexna matul din is-sena u lejn il-frott tal-konsultazzjoni wiesgħa li saret. Se nagħtu wkoll ħarsa ’l quddiem lejn dak li jmiss isir fil-process tas-Sinodu, biex inkomplu mexjin flimkien fit-triq li twassalna għand il-Missier.

Nixtieq li nkomplu naħdmu, ilkoll kemm aħna, biex il-Knisja f'pajjiżna tagħraf tiġġedded u taqdi l-missjoni tagħha dejjem aħjar, skond kif iridha Ĝesù.

Għalhekk inheġġeġ lil kulħadd biex nitolbu ħalli fl-istess proposti u kumenti ta' kulħadd aħna nkunu nistgħu nagħrfu dak li Alla jrid jurina u jistenna minna. Nitolbuh biex nagħrfu lilna nfusna kif aħna llum, biex nifħmu kif għandna nkunu skond ir-rieda tiegħu, u biex ikollna l-kuraġġ nimxu minn dak li aħna għal dak li jrid Alla minna.

Din hija silta mill-messaġġ li nghata waqt quddiesa fil-Konkattidral ta' San Ģwann, Valletta, nhar id-29 ta' Settembru 2000

MESSAĠġ GħALL-MILIED 2000

(Silta)

Fil-bidu ta' din il-laqgħa annwali tiegħi magħkom, permezz tat-televiżjoni, fl-okkażjoni tal-festa sabiħa tal-Milied, irrid ngħidilkom "grazzi". Forsi tistaqsuni: "Grazzi ta' xiex?"

Hmistax-il xahar ilu, jiena għamiltolkom stedina speċjali. Tlabt kom tieħdu sehem attiv, bl-aħjar mod li tistgħu, fis-Sinodu Djočesan. Heġġi kom biex flimkien nagħmlu mis-Sinodu proġett importanti u esperjenza straordinarja fil-ħajja tal-Knisja f' Malta.

Minn dak iż-żmien 'il hawn, għamilna u temmejna l-ewwel faži tas-Sinodu - dik tal-konsultazzjoni magħkom: is-siġra tal-Knisja f' Malta.

Ridna li s-Sinodu jibda minnkom - il-poplu għażiż tagħna. Xtaqna li intom tagħtuna, b'libertà sħiħa, il-fehma u s-suġġerimenti tagħkom. Tħabatna biex ġadd ma jibqa' barra. Heġġejniekom biex tersqu 'l quddiem ħalli l-mixja lejn dak li Alla jrid minna nagħmluha flimkien.

Nieħu gost ngħid li, għall-grazzja ta' Alla, f'din il-konsultazzjoni intom ħadtu sehem bi ħġarkom. Skond il-kalkoli li saru, infatti, ħadu sehem madwar mitt elf persuna, l-iktar fil-parroċċi.

Dan is-sehem hekk qawwi u hekk sinċier tagħkom fil-konsultazzjoni tas-Sinodu għalija huwa rigal ta' sodisfazzjon pastorali kbir u sabiħ. Intom urejtu li - bil-maqlub ta' l-istampa kerha li ġieli tingħata minn min il-Knisja spiss jaraha biss fl-ikrah tad-dghufijiet umani tagħna l-membri tagħha - il-Knisja f'pajjiżna hija Knisja ħajja. Hijha Knisja umli, imma enerġika.

Hija Knisja ħerqana li tagħraf is-sinjal li jrid juriha Alla. Knisja impenjata biex tissaffa min-nuqqasijiet tagħha. Knisja li trid tagħti lilha nnifisha sens ta' direzzjoni

spiritwali čar. Knisja determinata li tinbena dejjem iżjed fuq il-Kelma ta' I-Imgħalleml Divin u li timxi dejjem aħjar skond ir-rieda tal-Mulej.

Għal dan kollu rrid irrodd ħajr lill-Mulej, u wkoll lilkom ilkoll: lil kull wieħed u waħda fostkom li tajtu sehemkom biex inkunu nistgħu nitilqu minn fejn aħna, u hekk is-Sinodu jitqiegħed fuq baži soda.

Nikkonfermalkom li dak kollu li għidtu u ktibtu fil-konsultazzjoni qed jiġi studjat b'impenn, bis-serjetà u fil-fond, biex nibnu fuqu u hekk nikbru dejjem iżjed fl-ghaqda tagħha ma' Alla u ma' xulxin.

Din hija silta minn xandira fuq TV Malta nhar l-24 ta' Diċembru 2000.

MESSAĠġ LILL-KUMMISSJONI ĆENTRALI TAS-SINODU

(sulta)

Is-sena li se nibdew għada hi ta' importanza partikulari għall-Knisja f'Malta u pass iehor sabiħ fil-mixja tagħha fl-Istorja. Matul is-sena, se tiltaqa' għall-ewwel darba mill-Konċilju Vatikan II l-Assemblea Djoċesana tas-Sinodu. F'din l-Assemblea tas-Sinodu, se jieħdu sehem għadd kbir ta' lajči.

Fis-sena li qed tispicċċa, qeqħidna pedament tajjeb għas-Sinodu, permezz tal-konsultazzjoni wiesgħa li saret. Nirringrazzja ħafna lill-membri tal-Kummissjoni tas-Sinodu tax-xogħol kbir matul din is-sena li għaddiet. Din il-Kummissjoni kienet il-mutur tal-ħidma siewja li saret. Nirringrazzja wkoll lill-Istitut ta' Riċerka ta' l-Arċidjoċesi *Discern*, u lil tant nies oħra li għenu f'dan il-proċess.

Is-Sinodu hu l-proġett ewljeni tal-Knisja f'Malta għal dawn is-snini li ġejjin. Hu programm tal-Knisja kollha. Qed nagħmel appell lill-Knisja kollha u lil kull persuna ta' rieda tajba biex inkomplu b'impenn flimkien din il-mixja li bdejna ħalli nagħrfu s-sinjal ta' Alla fl-Istorja. Għandna programm ta' talb u ħidma u tiġidid, li jseħħi bil-qawwa ta' Alla u l-ħidma tagħna lkoll flimkien.

Din hija silta mill-messaġġ li nghata waqt żjara li l-Kummissjoni Ćentrali tas-Sinodu għamlet lill-Arċisqof fil-Palazz ta' l-Arċisqof, Valletta, nhar il-31 ta' Diċembru 2000.

MESSAĠġ FIL-PRE-ASSEMBLEA TAS-SiNODU

(Silta)

Qed nagħmlu llum pass ieħor importanti fil-mixja tas-Sinodu Djočesan. Din il-mixja s'issa ga' ġalliet il-frott, bil-ħidma ta' ġafna minnkom hawnhekk, u tant nies oħra. Għenitna lkoll biex niftħu qalbna aktar għal Alla u għal xulxin.

Wara li għamilna xħur nisimgħu lil xulxin b'libertà sħiħa u bis-sinċerità, f'konsultazzjoni wiesgħa ġafna dwar il-ħajja tal-Knisja f'Malta u tas-soċjetà Maltija, issa ffissajna t-temi għal fuq l-aġenda tas-Sinodu. Għadkom kif smajtu t-temi magħżula. Fuq dawn se nkomplu naħsbu u naħdmu flimkien. Dan hu l-progett ewljeni tal-Knisja f'Malta għal dawn is-sentejn li ġejjin.

Intom ilkoll persuni li għandkom responsabbiltà kbira f'oqsma differenti tal-Knisja f'Malta. Illum qed nagħmlil kom sejħa: agħtu priorità lill-ħidma tas-Sinodu. Komplu aħħdmu biex is-Sinodu jkun, kif dejjem jinsisti l-Papa Ģwanni Pawlu II, ġraja tal-Knisja kollha.

Ħafna jiddependi minnkom. Ħafna jiddependi minn kemm intom se tgħinu lin-nies biex jipparteċipaw, jifhmu x'qed isir, iħossu mal-Knisja f'Malta f'dan iż-żmien speċjali li għaddejja minnu. Intom tistgħu tkomplu tibnu, intom tistgħu thottu. Nafda fidejkom din ir-responsabbiltà biex tagħtu lkoll sehem kom ġalli ninbnew fi Knisja.

Għalhekk, meta se tkunu msejħha biex tagħtu l-kontribut tagħkom, agħtuh bil-qalb, bil-ġenerożitħ, b'impenn. Kull sejħa tas-Sinodu hi sejħa biex nimxu flimkien u mhux għal rasna, biex nghixu r-realtà tal-Knisja b'mod ħaj.

Fit-2 ta' Ġunju, Vgili ta' Pentekoste, se nagħmlu Ċelebrazzjoni djočesana li tgħaqqa flimkien il-Knisja kollha, biex nagħtu bidu għall-Assemblea djočesana tas-Sinodu. Il-ġraja ta' Pentekoste għandha sinifikat partikulari għall-Knisja: hi l-ġraja

meta I-Knisja timtela bl-Ispirtu s-Santu biex toħrog mill-għeluq u tibda l-missjoni tagħha. Hi ġraja li turi l-qawwa ta' Alla fid-dgħufija tagħna.

L-Assemblea tas-Sinodu trid tiddiskuti t-temi u d-dokumenti pastorali li jservu ta' gwida u ta' direzzjoni għall-Knisja f'Malta fis-snin li ġejjin. L-Assemblea, fil-membri tagħha, se tkun tirrifletti I-Knisja kollha. U fl-istess ħidma tagħha, l-Assemblea se tkun dejjem f'din ir-rabta ħajja mal-Knisja kollha.

Illum nixtieq ngħid kelma ta' inkuraġġiment lil kulħadd. Ejew ningħaqdu aktar flimkien. Fir-rispett tal-kariżmi u l-ħidmiet tagħna, nikkollaboraw. Għalhekk qed isir is-Sinodu. Għalhekk irridu nkomplu naħdmu flimkien.

Nitolbu ħafna. Jekk nemmnu li hu l-Mulej li jmexxi, jekk qed infittxu li nagħmlu r-rieda tiegħu, it-talb irid ikun preżenti f'kull pass li nagħmlu f'din il-mixja flimkien. Il-Mulej magħna!

Din hija silta mill-messaġġ li nghata lill-mexxejja f'oqsma differenti tal-Knisja, miġbura għall-Pre-Assemblea tas-Sinodu, fis-Seminarju ta' l-Arċisqof, Tal-Virtù, nhar is-27 ta' Frar 2001.

MESSAĠġ FIL-FTUH TA' L-ASSEMBLEA TAS-SINODU DJOČESAN

L-Ispirtu ta' Alla jmexxina

Inqas minn erba' ġimġħat ilu konna lkoll miġburin flimkien bħala Knisja waħda madwar il-Papa Ĝwanni Pawlu II għall-beatifikazzjoni ta' lieta minn ħutna Maltin: Dun Ĝorġ Preca, il-Kjeriku Nazju Falzon u Suor Marija Adeodata Pisani. Kienet okkażjoni mill-isbaħ li żgur ma ninsewha qatt. Għenitna nħossu l-qawwa ta' l-Ispirtu ta' Alla li jmexxi l-Knisja tiegħu.

Dak in-nhar tal-quddiesa fuq il-Fosos tal-Furjana, waqt l-omelija, il-Papa semma l-ġraja tal-lejla - ta' l-inawġurazzjoni ta' l-Assemblea tas-Sinodu. Il-Papa qal li għandu tama qawwija li s-Sinodu jgħin “biex tissaħħaħ il-viżjoni tal-Konċilju Vatikan II tal-Knisja bħala l-komunjoni tal-Poplu kollu ta' Alla”. Ĝwanni Pawlu II kompla jispjega hekk: “F'din il-komunjoni hemm funzjonijiet u ministeri differenti, imma kulħadd hu msejjaħ biex jaħdem flimkien biex iġib 'il quddiem is-Saltna ta' Kristu ta' ġustizzja, paċi u mħabba”.

Qed ngħixu f'dan il-jum il-ġraja li semma l-Papa. It-tama u x-xewqa li fisser hu dak in-nhar hi wkoll it-tama u x-xewqa tal-Knisja kollha f'Malta. Hi t-talba ġerqana li nagħmlu lill-Ispirtu s-Santu filwaqt li ninsabu miġbura flimkien bħala Knisja waħda, f'din il-festa kbira tiegħu.

Esperjenza ta' Knisja ħajja

Is-Sinodu Djočesan digħi s'issa kien esperjenza sabiħa ta' Knisja ħajja. Eluf ta' Maltin ħadu sehem fil-konsultazzjoni wiesgħa li saret. Qalu dak li jixtiequ jaraw fil-Knisja biex taqdi aħjar il-missjoni tagħha.

Nixtieq nirringrazza mill-qalb lil tant nies li taw is-sehem tagħhom b'tant ġegħga u mħabba lejn il-Knisja. It-tmien temi li se jkunu ttrattati fis-Sinodu huma riżultat ta' din il-konsultazzjoni li saret, u ta' din il-partēcipazzjoni kbira.

Is-Sinodu issa qed jgħaddi għal pass ieħor f'din il-mixja, bil-laqgħat ta'

I-Assemblea. X'inhi din I-Assemblea tas-Sinodu? Hi ġemgħa ta' lajci, saċerdoti u reliġjuži, li qegħdin prezenti hawnhekk. Se niltaqgħu flimkien u niddiskutu fil-fond it-temi tas-Sinodu ħalli I-Knisja f'Malta tagħraf aktar is-sinjal taż-żminijiet u twieġeb ġħalihom. L-Assemblea se tirrifletti lill-Knisja f'Malta bir-rikkezza kbira tagħha. Nistedinkom titolbu ħafna għal dawn il-laqqħat ta' I-Assemblea u tkomplu turu interess ħaj f'dak li jkun għaddej.

Is-sehem specjali tal-lajci

Hemm haġa specjali ħafna f'din I-Assemblea tas-Sinodu. Se jkun fiha għadd kbir ta' lajci, għall-ewwel darba fl-istorja ta' I-Arċidjoċesi. Mhux forsi dan sinjal kbir ta' I-Ispirtu ta' Alla li jmexxi lill-Knisja tiegħu f'Malta? Kif kiteb il-Papa Ġwanni Pawlu II: "Dawn is-Sinodi... jagħtu sehem tassew kbir lit-tiħib tal-lajci u jgħidu liema huma r-responsabbiltajiet specifiċi tagħhom fil-Knisja; ifissru l-qawwa li Kristu ta lill-Poplu kollu ta' Alla..."¹¹

Nixtieq hawnhekk ngħid kelma lill-membri ta' I-Assemblea tas-Sinodu. Huti fi Kristu, il-laqqħat ta' I-Assemblea, li se jkollna fiż-żmien li ġej, għandhom jgħinuna biex inħossu r-responsabbiltà ta' kull wieħed u waħda minna għall-ħajja tal-Knisja, għall-ħidma pastorali tagħha. Se nitkellmu flimkien u nisimgħu lil xulxin f'ambjent ta' libertà u ta' mħabba. Imma fuq kollox irid ikollna qalbna miftuħa għall-Ispirtu ta' Alla biex nisimgħu lilu u biex imexxina Hu. F'dak kollu li se nagħmlu, li se ngħidu, li se ngħixu, ha jmexxina dejjem I-Ispirtu s-Santu. Halli jkun Hu I-protagonista.

Hu I-Ispirtu ta' Alla li jgħaqqadna flimkien. Hu, I-Ispirtu ta' I-għaqda, isahħħaħ il-komunjoni tal-Poplu kollu ta' Alla f'Malta biex ngħixu tassew bħala familja waħda. Fil-Knisja qiegħdin nies ta' karattri, opinjonijiet, u stejjer differenti imma li lkoll jistqarru fidi waħda fi Kristu. Bil-qawwa ta' I-Ispirtu ta' Alla, is-Sinodu jrid jgħinna ningħaqdu aktar flimkien, fir-rispett tal-kariżmi u I-ħidmiet tagħna, u nkunu lkoll haġa waħda fi Kristu.

Ħajja ġdida

Hu I-Ispirtu ta' Alla li jagħti I-ħajja. Smajna fl-ewwel Qari, mill-Ktieb tal-Profeta Eżekjel, kif il-Mulej iqiegħdu f'nofs wied miżgħud bl-għadam u jagħmillu din

¹¹ *Tertio Millennio Adveniente*, 21.

il-mistoqsija: "Jista' dan il-ġħadam jerġa' jieħu l-ħajja?" U Alla juri kif Hu għandu l-qawwa li l-ġħadam niexef jerġa' jaġħti l-ħajja. X'ifisser dan? Ifisser li l-Ispirtu ta' Alla għandu l-qawwa li jaġħti l-ħajja mill-ġdid lill-poplu tiegħu. Dan hu messaġġ importanti għalina. Kultant ninħakmu mill-qtigħ tal-qalb, mill-isfiduċja. Jiġu mumenti meta fil-ħidma tagħna nħossuna qed nagħżqu fl-ilma, qis u kollox għal xejn, u forsi l-pass tagħna jittaqqal. Jiġu waqtiet meta nħossu d-dgħufija tagħna tegħlibna. Imma Alla hu magħna u għandu l-qawwa jibdel, jerġa' jaġħti l-ħajja. Il-ġrajja ta' llum dan qed tfakkarna. F'dan is-Sinodu ġha nemmnu f'din il-qawwa ta' l-Ispirtu ta' Alla li jaġħti energija ġdida u tama shiħa.

Hu l-Ispirtu ta' Alla li jgħinna nagħrfu s-sinjali taż-żminijiet. Qed ngħixu llum f'dinja li qed tinbidel b'pass mgħaġġel, bit-tajjeb u l-ħażin li dan iġib miegħu. X'irid jgħidilna Alla b'dan li qed jiġri? X'sinjali qed jurina? Is-Sinodu hu xhieda li aħna - il-Knisja f'Malta - m'aħniex passivi, imma qed nieħdu azzjoni biex nagħrfu x'qed ifisser għal ħajxitna ż-żmien ġdid li qed ngħixu fi, u x'qed jitlob minna Alla f'dan iż-żmien ġdid.

Hu l-Ispirtu ta' Alla li jmexxi lill-Knisja f'Malta f'evanġelizzazzjoni ġdida. Il-ġrajja ta' Pentekoste turina lill-appostli joħorġu miċ-ċenaklu, fejn kienu magħluqin, u b'kuraġġ u bla biża' jxandru l-Aħbar it-Tajba. Minn fejn ġiet din il-qawwa? Mill-Ispirtu ta' Alla. Lilna wkoll, il-Knisja f'Malta, l-Ispirtu ta' Alla jgħinna biex noħorġu mill-ġħeluq, biex inxandru lil-Ġesù Kristu, qabel xejn bix-xhieda ta' ħajxitna. F'dan is-Sinodu, ġha nħallu lill-Ispirtu ta' Alla jmexxina biex inwasslu l-Aħbar li ssalva lill-bniedem u tgħinu jħaddan dawk il-valuri li tassew jagħmluh bniedem shiħ. Ha nwasslu l-Aħbar li tibni soċjetà ġusta li tgħix fil-paċi u fl-ġħaqda.

Ha nimtlew ilkoll b'dan l-Ispirtu ta' Alla. Ha nimxu lejn il-ġejjeni b'kuraġġ u b'qawwa.

Ejja Spiritu ta' Alla, inżel fuqna lkoll, il-Knisja tiegħek, u imliena bil-qawwa tiegħek. U f'din il-ħidma ta' l-Assemblea tas-Sinodu li qed ninawguraw illum u fit-triq li għandna quddiemna, mexxina dejjem int, Spiritu ta' Alla!

Dan il-messaġġ ingħata waqt Ċelebrazzjoni Djocesana tal-Vgili ta' Ghid il-Hamsin, Pjazza San Ģwann, Valletta, nhar it-2 ta' Ġunju 2001.

MESSAĠġ FL-EWWEL SESSJONI TA' L-ASSEMBLEA TAS-SINODU

Djalogu veru għall-ġid tal-Poplu kollu ta' Alla

Nilqagħkom għal din l-ewwel laqgħa ta' l-Assemblea tas-Sinodu Djočesan. Nirringrazzjakom li lqajtu l-istedina tiegħi biex tipparteċipaw u nixtieq nuri l-apprezzament kbir tiegħi għall-kontribut li qed tagħtu lill-ħajja tal-Knisja f'Malta.

Din l-Assemblea hija pass importanti fil-mixja tas-Sinodu li beda fid-29 ta' Settembru 1999 u fl-ewwel fażi tiegħu kellu konsultazzjoni wiesgħa ħafna mas-soċjetà Maltija. Il-punt tat-tluq, għalhekk, kien dak li esprima l-poplu b'parteċipazzjoni kbira u b'libertà sħiħa. Dan għaliex, kif jgħid il-Konċilju, “l-hena u t-tama, in-niket u t-thassib tal-bniedem ta' llum, fuq kolloks tal-foqra u ta' dawk kollha li jibat, huma wkoll l-hena u t-tama, in-niket u t-thassib tad-dixxipli ta' Kristu, u ma hemm ebda ħaġa li hi tassew tal-bniedem li huma wkoll ma jħossuh iex f'qalbhom”.¹² B'din l-Assemblea issa nghaddu għal kif il-Knisja se twieġeb għall-ħtiġijiet u għax-xewqat tal-poplu llum, fid-dawl tal-Kelma ta' Alla.

Kif tistgħu taraw, din l-Assemblea hi fformata minn ħafna nies ġejjin minn oqsma tal-ħajja differenti li jirriflettu l-ħajja tal-Knisja f'Malta. Il-fatt li ltqajna flimkien hu minnu nnifsu ġrajja sabiħa. Aħna lkoll aħwa fi Kristu. Ĝejna hawn minn toroq differenti biex ningabru flimkien. Mhux proprju dan li tfisser il-kelma “Sinodu”: li nies minn toroq differenti jimgħu flimkien? M'huwiex dan espressjoni mill-aktar ħajja ta' dak li l-Knisja hi: il-Poplu ta' Alla miġbur fl-għaqda tal-Missier u ta' l-lben u ta' l-Ispirtu s-Santu?

L-eżerċizzju nnifsu tal-ħidma ta' l-Assemblea sejkun mod ħaj kif ngħixu r-realtà tal-Knisja. Aħna qeqħdin hawn biex flimkien, b'mod sinodali, naslu għal dokumenti pastorali li jservu ta' gwida għall-ħajja tal-Knisja f'Malta. Imma m'aħniex hawn biss biex nipprodu xi ħaġa. Qabel xejn, qeqħdin hawn biex ngħixu r-realtà ta' Knisja

¹² *Gaudium et Spes*, I.

li Alla qed jitlob minna llum. Il-Papa Ĝwanni Pawlu II, fl-omelija fil-quddiesa tal-beatifikazzjoni ta' tlieta minn ġutna Maltin, semma t-tama qawwija tiegħu li s-Sinodu jgħin biex tissaħħaħ il-viżjoni tal-Konċilju Vatikan II tal-Knisja bħala komunjoni u biex nimxu 'l quddiem f'era ġdida ta' għaqda u korresponsabbiltà.

F'din l-Assemblea, ejjew nagħtu sehemna qabel xejn billi nisimgħu lil xulxin f'ambjent ta' djalogu veru. Dan l-eżerċizzju mhux faċli. Jitlob ġafna paċenzja. Jien nixtieq li f'din l-Assemblea nitkellmu b'libertà shiħa u bis-sincerità. Fl-istess waqt, b'ħafna mħabba u rispett.

Tul il-ħidma ta' l-Assemblea, ha nharsu lejn Ģesù Kristu bħala t-triq tagħħna: “Ġesù Kristu, Feddej waħdieni tad-dinja, ilbieraħ, illum u għal dejjem” (Lhud 13,18). Kristu hu t-triq: meta naqbdu din it-triq, nafu li qegħdin fit-triq it-tajba. Kristu hu t-triq li tressaqna lejn il-bniedem, fil-ħtiġijiet veri tiegħu. Kif jgħallimna l-Konċilju, “bl-inkarnazzjoni tiegħu, Hu, l-Iben ta' Alla, b'ċertu mod ingħaqad ma' kull bniedem”.¹³ Tul il-ħidma ta' l-Assemblea, ha nharsu lejn wiċċ Kristu u fl-istess waqt lejn wiċċ il-bniedem ta' llum, lejn il-ħtiġijiet tiegħu, lejn dak li jimlielu ħajtu, lejn dak li jtelliflu d-dinjità tiegħu. Ma nqegħdux lilna nfusna fiċ-ċentru, imma niftakru li aħna bħala Knisja qegħdin għas-servizz tal-bniedem, u tas-soċjetà, fuq l-eżempju ta' Kristu.

Tul il-ħidma ta' l-Assemblea, ha jmexxina l-Ispritu ta' Alla. San Pawl, fl-Ittra tiegħu lill-Korintin (I Kor 12,4-7) jispjega dan ċar: “Hemm imbagħhad diversi doni, imma l-istess wieħed hu l-Mulej; hemm diversi ħidmiet, imma l-istess Alla li jaħdem kolloks f'kulħadd. Lil kull wieħed tingħata r-rivelazzjoni ta' l-Ispritu għall-ġid ta' kulħadd”. Għalhekk, fl-istess waqt li aħna nisimgħu lil xulxin, ha jkollna qalbna miftuħha qabel xejn għall-Ispritu ta' Alla, l-Ispritu li joħloq, li jagħti l-ħajja, li jgħedded. Ha nagħrfu s-sinjalji tiegħu. B'dan l-ispritu ta' dixxerniment, dawn il-laqqhat ta' l-Assemblea jħallu ġafna frott u jilħqu l-iskop tagħhom.

Tul il-ħidma ta' l-Assemblea, ha naħdmu bl-Ispritu ta' wlied ta' l-istess Missier (ara Rm 8,15-16). Aktar ma nagħrfu lil Alla Missierna li jħobbna, aktar ma nagħrfu li aħna wlied ta' dan l-istess Missier, aktar ingħibru ruħna ta' aħwa. Fl-istess ħidma

¹³ Ibid., 22.

ta' evanġelizzazzjoni tal-Knisja, hemm bżonn nagħtu xhieda li aħna tassew aħwa. F'din l-Assemblea, bi spiritu ta' vlied, ħa nfittxu bħala aħwa l-ġid tal-komunità djoċesana kollha. Ma niqfux fl-interess ta' grupp, jew f'interess ta' parti jew ta' sezzjoni, imma naħsbu fil-ġid ta' kulhadd, fl-interess tal-Poplu kollu ta' Alla. Fl-istess ħidma tagħna, inkunu wkoll magħquda ma' l-aħwa kollha tal-Knisja f'Malta.

Għandna aġenda twila quddiemna. Kif tafu, hemm tmien temi li se niddiskut u t-tmienja huma oqsma ta' impenn fil-ħajja tal-Knisja f'Malta. M'aħniex se ngħidu dak kollu li jista' jingħad fuq kull qasam; dan hu impossibbli. Imma rridu naraw x'inhuma l-isfidi għall-ħidma pastorali tal-Knisja f'dawn l-oqsma llum, meta qed ngħixu fi żmien ta' bidliet mgħaġġa. Nistudjaw kif se ngħaqqu l-fideltà lejn Alla mal-fedeltà lejn il-bniedem, kif se ngħaqqu l-wirt nisrani tagħna ma' l-isfidi ta' llum u tal-ġejjeni. Diffikultajiet ikollna; imma bil-fiduċja fl-ġħajjnuna ta' Alla, negħlbuhom.

Nixtieqkom titolbu ħafna. Lill-Mulej, li mexa magħna tul is-snini, nitolbu hikun magħna tul il-ħidma ta' l-Assemblea, filwaqt li niftakru li "Jekk il-Mulej ma jibnix id-dar, għalxejn jitħabtu l-bennejja, jekk il-Mulej ma jħarisx il-belt, għalxejn jishar il-ġħassies" (Salm 127,1). Din l-Assemblea hi fil-fatt att ta' fiduċja f'Alla. Filwaqt li nagħrfu d-dgħufija tagħna, filwaqt li nagħrfu l-limitazzjonijiet tagħna, nagħrfu wkoll il-kobor ta' Alla, il-qawwa tiegħu. Ha nemmnu fih u niftħu qalbna għalihi. Ejew infittxu r-rieda tiegħu, dak li hu qiegħed juri fis-sinjal ta' żminijietna, u jkollna l-kuraġġ nagħmlu l-mixja ta' konverżjoni minn dak li aħna għal dak li jistenna minna Alla llum.

Dan il-messagg ingħata lill-membri ta' l-Assemblea tas-Sinodu fl-ewwel laqgħa tagħhom flimkien fil-Katekumenju, Mosta, nhar il-15 ta' Ĝunju 2001.

MESSAĠġ FIS-27 ANNIVERSARJU TA' L-ORDINAZZJONI EPiSKOPALi

Nidħlu aktar fil-ħajja tal-poplu

Nirringazzjakom ħafna, maħbubin ħuti saċerdoti djoċesani u reliġuži, aħwa membri ta' iċċituti ta' ħajja konsagrata, u għeżeż uliedi lajči, talli qed tissieħbu miegħi f'din il-quddiesa ta' radd il-ħajr lil Alla fl-okkażjoni tas-27 sena minn meta, mingħajr ma jistħoqqli, jiena ġejt mogħni bil-milja ta' l-Ordni Sagri: bl-għotxi ta' l-Ordinazzjoni episkopali.

Lill-Mulej nixtieq nirringazzjajah ukoll għal tant u tant għajnuniet li tani permezz ta' tant saċerdoti, reliġuži u lajči li mxew u ħadmu miegħi, min b'mod u min b'ieħor, matul dawn is-snini kollha. Inħossni grat lejn dawn il-koperaturi għall-ġħajjnuna mitqla deheb li dejjem tawni b'imħabba, ġenerożitā u lealtà.

Is-Sinodu Djoċesan

F'dawn il-ġranet li ġejjin se jibda jiltaqa' f'Ruma s-Sinodu ta' l-Isqfijiet dwar is-suġġett: "L-Isqof bħala qaddej ta' l-Evanġelu ta' Ĝesù Kristu għat-tama tad-dinja". Nistedinkom titolbu ħafna biex is-Sinodu jħalli ħafna frott.

Nixtieq li f'din l-okkażjoni nitkellem magħkom fuq Sinodu ieħor, is-Sinodu Djoċesan tagħna. Dan kellu l-bidu tiegħu sewwasew sentejn ilu, f'quddiesa bħal din.

Is-Sinodu fid-djoċesi tagħna huwa żmien ta' grazzja straordinarja. Huwa żmien ukoll ta' responsabbiltà kbira, kemm għalija bħala Isqof tagħkom u kemm għas-saċerdoti, reliġuži u lajči tagħna. Fil-fatt, illum hawn preżenti wkoll il-membri ta' l-Assemblea tas-Sinodu u tal-Gruppi ta' Hidma.

Dan juri li l-Knisja f'Malta bħalissa għaddejja minn żmien importanti ħafna. Juri wkoll kemm is-Sinodu jrid ikun bilfors għal qalb l-Isqof djoċesan: huwa żmien ta' tiġid fi Kristu.

Bħalissa hemm tmien gruppi li qed jaħdmu, grupp għal kull waħda mit-temi tas-Sinodu. Kull temta tmiss aspett importanti mill-ħajja tas-soċjetà u mill-ħidma pastorali tad-djōcesi. 'Il quddiem iridu jsiru diversi laqgħat ta' l-Assemblea fejn il-Knisja tagħmel id-dixxerniment meħtieġ u hekk tagħraf twieġeb għas-sinjal li jurina Alla.

Xogħol effettiv

F'dawn is-sentejn li għaddew, sar xogħol bis-sehem ta' ħafna nies. Is-sehem ta' bosta nies huwa meħtieġ ħafna, għaliex is-Sinodu huwa esperjenza li tinfirex fuq il-poplu kollu biex kulħadd ikun jista' jagħti seħmu ħalli l-Knisja f'Malta tkun dejjem kif iridha Alla.

Sar ħafna xogħol; u xogħol tajjeb ħafna. Veru li ħafna mix-xogħol ma jidhirx, iżda kull xogħol li jsir f'għaqda ma' xulxin, fi spirtu ta' talb, hu xogħol effettiv; huwa bħaż-żerriegħa li meta tinxteħet f'art tajba tikber bla ħoss u bla ma tidher, imma tħalli l-frott.

Permezz ta' din il-ħidma flimkien, Alla wriena li għandna ħafna tajjeb. Madankollu, il-Mulej urienaw wkoll li hemm ħafna fiex nistgħu nkunu aħjar. Ta' dan kollu nirringrażżjaw lill-Mulej.

Dan is-sehem li qed jagħtu tant u tant nies, bil-qalb u b'dedikazzjoni kbira, f'din il-ħidma biex dejjem tissahha u tiġġedded il-ħajja tal-Knisja f'Malta, jixhed li s-Sinodu, qabel ma hu progett, hu fuq kolloks esperjenza specjali fil-Knisja bħala komunjoni.

Dan ifisser li jeħtieġ, qabel kollox, li aħna lkoll li nifformaw Knisja waħda nimxu flimkien fi Kristu, biex ningħaqdu aktar miegħu u bejnietna.

Dan ifisser li filwaqt li nikkontemplaw it-Trinità li tgħix fina, kif jgħid il-Papa f'*Novo Millenio Ineunte*, aħna nsibu wkoll wisa' għall-oħrajn, narawhom biċċa minna, naqsmu l-ferħ u n-niket tagħhom, ngħinuhom fil-ħtiġiġiet tagħhom u noffrulhom ħbiberija sinċiera.

Dan ifisser li nifħu qalbna għal dawk li huma mwarrbin, kif ukoll li aħna nagħrfu naraw dak li hu tajeb fl-oħrajn u nilqgħuh u ngħożżu bħala rigal mingħand Alla.

Hu b'dan il-mod biss li nistgħu nassiguraw li l-istrutturi esterni ta' komunjoni fil-Knisja ma jkunux mekkaniżmu mingħajr ruħ.

Dan l-ispirtu ta' komunjoni jitlob konverżjoni, bidla tal-qalb minna lkoll. Minni l-ewwel wieħed, għax lili wkoll Alla jsejjaħli l-ħin kollu biex nitharreg f'dan l-ispirtu. Jitlob bidla tal-qalb mis-sacerdoti, mir-religuži, mil-lajci. Jitlob bidla tal-qalb ukoll mill-għaqdiet u mill-movimenti fi hdan il-Knisja. Ninbidlu dejjem għall-aħjar.

Il-Knisja hija għanja b'din id-diversità u hekk sabiħa. Imma m'aħniex imsejhin biex nibqgħu magħluqin fl-għeluq tal-grupp, imma biex ninfetħu għall-Knisja kollha u għas-socjetà kollha u naħdmu b'mod korresponsabbli.

Il-Papa Ģwanni Pawlu stess saħaq fuq dan fil-Quddiesa ta' Beatifikazzjoni fid-9 ta' Mejju li għadda, meta ħegġiġna biex naħdmu flimkien “f'era ġdida ta' għaqda u korresponsabbiltà bejn kleru, religjuži u lajci”.

Nitlob li s-Sinodu jgħinna naħdmu ħafna b'dan l-ispirtu fil-parroċċi, fl-għaqdiet u l-movimenti, fl-iskejjel, f'kull istituzzjoni tal-Knisja.

II-missjoni

Il-komunjoni twassal għall-missjoni. Is-Sinodu qed isir ukoll biex inwieġbu għas-sejħa tal-Papa: “Aqdfu ’l barra fil-fond, u kalaw ix-xbiek għas-sajd” (Lq 5,4). Hekk qal Ĝesù lil Pietru u lill-appostli.

Din hi s-sejħa tiegħi lilkom ilkoll permezz tas-Sinodu: ha naqdfu ’l barra, lejn orizzonti godda; ha mmorru fil-fond, ha nkalaw ix-xbiek, fiduċjuži fil-Kelma ta' Alla. Ha nfittxu li nidħlu aktar fil-ħajja tal-poplu, mhux biss ta' dawk qrib tagħna, imma aktar u aktar ta' dawk li huma mbiegħda jew li huma mwarrbin u wkoll ta' dawk indifferenti.

Aħna kultant inħossuna bħal Pietru, li qal lil Ĝesù: Mgħalleml, tħabatna tant u

għal xejn! Għamilna ħafna sforzi u bla riżultat! Kultant inħossuna qisna qed nagħżqu fl-ilma. Imma ha jkollna l-istess twiegiba ta' Pietru: "La qiegħed tgħid int, ha nkalaw ix-xbiek". Ha noqogħdu fuq il-Kelma tiegħu. Is-Sinodu għalhekk hu att ta' fiduċja f'Alla li hu aqwa mill-isforzi tagħha. Għal kull att ta' sfiduċja, ta' qtigħi il-qalb, Alla għandu risposta ġdida, sorpriża sabiħa u effettiva. Basta nafdaw fih.

Is-Sinodu jgħinna biex inħarsu 'l quddiem b'tama. Huma ħafna l-problemi li s-soċjetà tħabba wiċċha magħhom f'dawn iż-żminijiet li jinbidlu bl-għaqqa. Kull problema tista' tkun opportunità għal evanglizzazzjoni ġdida. Irridu nilqgħu l-isfidi taż-żminijiet ta' llum u nharsu lejhom b'sens kbir ta' tama f'Alla. F'qalbna jkollna biss u dejjem ix-xewqa li nfittxu, nagħrfu u nagħmlu r-rieda ta' Alla, tiswielna x'tiswielna.

Nagħmel tiegħi l-appell tal-Papa: "Ejjew nimxu 'l quddiem fit-tama. Millennju ġdid qed jinfetaħ quddiem il-Knisja bħal oċean vast li fuqu nissugraw lilna nfusna filwaqt li nafdaw fl-ghajjnuna ta' Alla".¹⁴ Inkomplu b'kuraġġ u b'entu żaġġi din il-mixja.

Dan il-messaġġ ingħata waqt quddiesa fil-Konkattidral ta' San Ĝwann, Valletta, nhar it-28 ta' Settembru 2001.

¹⁴ Gwanni Pawlu II, Ittra Apostolika *Novo Millennio Ineunte* (6 ta' Jannar 2001), 58.

MESSAĠġ WAQT Iċ-ĊELEBRAZZJONI TAL-KANDLORA

Xhieda ta' għaqda u solidarjetà

Qed nagħmlu illum ċelebrazzjoni ta' għaqda u solidarjetà. Il-Festa tal-preżentazzjoni ta' Ģesù fit-Tempju hi sinjal ta' l-offerta ta' Ģesù lil Alla biex jgħaqqadna miegħu u bejnietna. Hi għalhekk festa ta' għaqda u solidarjetà.

Inġbarna flimkien - Isqof, kappillani u rappreżentanti minn kull parroċċa ta' Malta - biex ingeddu r-rabta tagħna flimkien bħala ġemgħa ta' aħwa u dixxipli, fl-ġħaqda tal-Missier u ta' l-Iben u ta' l-Ispirtu s-Santu. Qed infissru wkoll flimkien is-solidarjetà tagħna ma' dawk li huma fil-bżonn permezz ta' l-offerti tagħna.

Qabel xejn, irrid nurikom l-apprezzament tiegħi għall-ħidma kbira li qed issir fil-parroċċi: lill-kappillani u lis-saċerdot i-kollaboraturi, lir-reliġjuži impenjati f'din il-ħidma, lill-kunsilli pastorali parrokkjali, lil tant nies li b'ġenerożitā u b'dedikazzjoni qed jagħtu b'mod volontarju sehemhom għall-bini tas-Saltna ta' Alla. Il-Mulej ibierek din il-ħidma tagħkom u jgħinkom biex dejjem tagħmluha bi spirtu ta' għaqda u solidarjetà.

L-esperjenza tas-Sinodu Djočesan

Il-Knisja f'Malta, bl-ġħan li tiġġedded fl-ġħaqda u s-solidarjetà bil-qawwa ta' l-Ispirtu ta' Alla, għaddejja bħalissa mill-esperjenza tas-Sinodu Djočesan.

Din is-sena hija sena mill-aktar importanti għall-ħidma tas-Sinodu. Tlett ijiem oħra, se terġa' tiltaqa' l-Assemblea tas-Sinodu, biex tiddiskuti oqsma li jolqtu mill-qrib il-ħajja tal-poplu u għalhekk il-ħidma pastorali tal-Knisja. Laqgħat bħal dawn se jsiru matul din is-sena kollha.

Is-Sinodu qed jistudja, fid-dawl tal-Kelma ta' Alla, il-ħajja tal-Knisja fi żmienna u fis-soċjetà tagħna, il-ministeri tax-xandir tal-Kelma, taċ-ċelebrazzjoni, u tal-qadi u l-ħidma għall-ġustizzja.

Qed iqis ukoll bħala priorità l-ħajja tal-familja u l-adolexxenti u ż-żgħażaqgħ. Dawn huma kollha oqsma ta' importanza kbira llum u jolqtu mill-qrib mhux biss lid-djoċesi, imma lill-parroċċi kollha.

Bl-iskop li l-parroċċi kollha jkollhom sehem mill-qrib f'dak li qed isir, fl-Assemblea tas-Sinodu hemm, fost l-oħrajn, rappreżentant minn kull parroċċa.

Inħeġġikom ilkoll biex tagħtu importanza kbira lis-Sinodu, biex tagħmluh tagħkom ilkoll, fuq kolloxbiex titolbu ħafna lil Alla ħalli s-Sinodu jħalli ħafna ġid għall-Knisja f'Malta.

Tishīħ tal-komunjoni bejnietna

Nixtieq li s-Sinodu jgħin biex tissaħħaħ aktar il-komunjoni bejnietna. Kif jgħid il-Papa Ġwanni Pawlu II: “Li nagħmlu l-Knisja d-dar u l-iskola tal-komunjoni: din hija l-isfida kbira li rridu nħabbu wiċċna magħha fil-millennju li għadu kif beda, jekk irridu nkunu fidili għall-pjan ta' Alla u nwieġbu għax-xewqat l-aktar profondi tad-dinja”.¹⁵

Hi din l-ispiritwalità ta' komunjoni, kif isejħilha l-Papa, li trid tidħol aktar fil-vini tal-komunitajiet tagħna. Irridu nitgħallmu aktar naħdmu flimkien, u nħossu li aħna parti minn Knisja waħda. Il-kelma “Sinodu” tfisser “mixja flimkien”.

Nixtieq nagħmlil kom appell: lilkom kappillani, membri tal-kunsilli pastorali parrokkjali, membri ta' għaqdiet u movimenti fil-Knisja: ejjew naħdmu aktar flimkien, bi spiritu ta' kollaborazzjoni vera. Ejjew nagħrfu l-valur ta' ħidma li ssir flimkien. Ejjew ma nehdewx fin-niċċa tagħna, imma nibnu flimkien il-proġett ta' Knisja waħda li hi tal-poplu kollu.

Hi haġa sabiħa li f'ħafna parroċċi ssir Assemblea li tgħaqqa flimkien il-komunità kollha. Nixtieq li f'kull parroċċa jkun hemm din l-esperjenza. Lilna lkoll Alla tana ħafna talenti u kariżmi; din id-diversità turi ħafna lwien sbieħ fil-ħajja tal-Knisja, kif jidher čar fis-Sinodu. Ejjew naħdmu biex dawn l-ilwien jifformaw il-qawsalla sabiħa ta' Knisja li tagħti xhieda ta' għaqda u solidarjetà.

¹⁵ Ibid., 43.

Dan ma jfissirx li aħna ma jkollniex idejat differenti, u kultant ħsibijiet li ma jaqblux ma' ta' xulxin. Imma jfisser li, fi klima ta' djalogu veru ta' aħwa, nisimgħu lil xulxin, nitkellmu bil-libertà u bis-sincerità, b'rispett lejn id-dinjità ta' xulxin.

Il-komunjoni tgħaqqa qadna ħaġa waħda flimkien f'dak kollu li hu essenzjali, u tmexxina għal ftehim meqjus fi ħwejjeg li huma miftuħha għad-diskussjoni.¹⁶ Din hi l-esperjenza tal-Knisja waqt l-Assemblea tas-Sinodu. Dan huwa l-ispirtu ta' aħwa fi Kristu. Meta nagħtu din ix-xhieda, inkunu qed nagħtu l-akbar kontribut għall-ħajja tas-soċjetà Maltija fi żmienna li tant hi bl-ġħatx għal dan l-ispirtu.

Qadi lil kulħadd

L-ġhaqda u s-solidarjetà jmorru flimkien għax, kif jispjega l-Papa, meta nsaħħu l-komunjoni ġewwa l-Knisja, l-imħabba tagħna tissarraf f'qadi li jħaddan lil kulħadd.¹⁷

Hekk qed nagħmlu llum, u għal dan irid jgħinna wkoll is-Sinodu. Irridu nilmħu leħen Kristu fl-ġħajta għall-ġħajnuna li toħroġ minn fomm dawk kollha li qed ibatu; imma rridu nilmħuh ukoll fil-karba siekta ta' min qed ibati bla ħadd ma jinduna.

Kif jghid il-Papa: “Issa hu ż-żmien għal kreattività gdida fil-ħidma tal-karitā, mhux biss billi naraw li l-ġħajjnuna li tingħata tkun effettiva, imma wkoll billi nersqu lejn il-proxxmu u nfissru s-solidarjetà tagħna ma' dawk li qeqħdin ibatu. Hekk l-ġħajjnuna ma titqiesx bħala ġest li jfisser ftit jew xejn imma bħala parteċipazzjoni bejn l-aħwa. Jeħtieg naraw li l-fqar, f'kull komunità, iħossuhom f'darhom”.¹⁸

Is-Sinodu jrid jgħin lill-Knisja f'Malta biex tiġġedded f'dan l-ispirtu. Fir-rabta ta' kull wieħed u waħda ma' Alla hemm l-ġħajn dejjem friska li minnha jwarrdu l-ġhaqda u s-solidarjetà. Hija din l-ġħajn li ggħedded il-Knisja fil-ħidma pastorali tagħha.

Alla qed isejhilna biex meta nharsu lura, nitgħallmu mill-imgħoddi, u nagħrfu nagħżlu t-tradizzjonijiet ta' valur mis-suriet qodma li spiċċaw. Qed isejhilna biex

¹⁶ *Ibid.*, 45.

¹⁷ Ara *ibid.*, 49.

¹⁸ *Ibid.*, 50.

nagħrfu l-grazzja tal-mument ta' issa u ngħixuh b'fedeltà dejjem akbar. Qed isejħilna biex infasslu l-futur b'tama kbira fi - Alla li qiegħed magħna, li qatt mhu se jħallina waħedna għal riħna.

Opportunitajiet biex inwasslu lil Kristu

Il-ħajja kultant tnissel biża' jew qtigħi il-qalb. Alla jgħidilna biex ma naqtgħux qalbna; lanqas norbtu idejna u nibqgħu passivi. Nitolbu biex nagħrfu nwieġbu għall-isfidi ta' żmienna u naraw fihom opportunitajiet biex inwasslu lil Kristu b'mod ħaj fl-ambjenti kollha tal-ħajja tagħna. Kristu hu d-dawl tad-dinja, “dawl biex idawwal il-ġnus”.

Nitolbu lil Marija Omm il-Knisja biex, permezz tas-Sinodu, il-Knisja f'Malta tkun tista' twassal aħjar dan id-dawl jixgħel fil-qalba tas-soċjetà Maltija u tgħin biex jixxet lu u jissa ħi l-għaqda u s-solidarjetà.

Dan il-messaġġ ingħata waqt il-funzjoni tal-Kandlora, fil-Konkattidral ta' San Ģwann, nhar I-4 ta' Frar 2002.

MESSAĞġ WAQT IC-ĊELEBRAZZJONI TAL-VĞILI TA' GHID IL-HAMSIN

Insara ta' fibra

Il-festa ta' Ghid il-Hamsin tfakkar ġraja kbira u għażiżha għall-Knisja - meta l-appostli, li kienu miġbura fiċ-Ċenaklu, irċevew id-don ta' I-Ispritu s-Santu.

L-Ispritu s-Santu bidilhom lill-appostli. Minn nies mimlijin biza' u qtigħi il-qalb, għamilhom nies ta' kuraġġ u ta' qawwa. Minn nies "bil-bibien magħluqa", għamilhom nies li jifthu l-bibien u joħorġu biex iħabbru lil Kristu ħaj ma' l-erbat irjieħ tad-dinja.

Dak in-nhar ta' Pentekoste, il-Knisja ħarġet fil-miftuh biex tagħti xhieda u twassal l-Aħbar it-Tajba lis-soċjetà u lid-dinja kollha. Minn dak in-nhar sa llum, il-Knisja ma waqfitx tagħmel proposta: il-proposta ta' I-Evangelju, ta' Kristu s-Salvatur ta' kulħadd.

Kienet xewqa tiegħi li, bħala Knisja f'Malta, niċċelebraw din il-ġraja hekk sabiħa. Flimkien nerġgħu nitolbu l-qawwa ta' I-Ispritu ta' Alla għall-Knisja kollha. Ghid il-Hamsin m'hijiex ċelebrazzjoni ta' parti biss mill-Knisja; hi ċelebrazzjoni tal-Knisja kollha magħquda flimkien bil-qawwa ta' I-Ispritu ta' Alla.

Kemm hu sabiħ li f'din il-lejla ningabru flimkien, mill-parroċċi, komunitajiet reliġjuži, għaqdiet u movimenti bħala familja waħda! Ilkoll nagħtu xhieda tal-kariżmi u tad-doni li I-Ispritu ta' Alla jagħti b'abbundanza! Kemm huma f'waqthom mumenti bħal dawn li jgħaqqduna f'mixja flimkien aktar u aktar f'dan iż-żmien li I-Knisja f'Malta għaddejja mill-esperjenza tas-Sinodu Djočesan - esperjenza li qed turina kemm Alla jħobbna!

L-Assemblea tas-Sinodu

Fil-Vġili ta' Ghid il-Hamsin tas-sena li ghaddiet, jien tajt bidu għal-laqqħat ta' l-Assemblea tas-Sinodu. Dak in-nhar tlabna lkoll lill-Ispritu s-Santu biex ikun magħna, fil-ħidma tas-Sinodu f'Malta, u jmexxina Hu.

Is-Sinodu hu ta' importanza kbira għall-Knisja f'Malta. Fl-Assemblea tas-Sinodu, hemm ghadd għmielu ta' nies - madwar 250 - ġejjin mill-oqsma differenti tal-Knisja f'Malta, fosthom persuna minn kull parroċċa. Iltqajna digà tnax-il darba u baqgħalna diversi laqgħat din is-sena. Qed niddiskutu temi importanti ħafna għall-hidma pastorali tal-Knisja. Illum nixtieq li flimkien nirringrazzjaw lil Alla għal din is-sena li għaddiet: sena ta' ħidma permezz tal-laqgħat ta' l-Assemblea tas-Sinodu. Din hi esperjenza li tinteressa lill-Knisja kollha.

Nirringrazzjaw lil Alla, qabel xejn, għax fl-esperjenza tas-Sinodu tinħass il-qawwa ta' l-Ispirtu tiegħu. Nirringrazzjawh ta' l-ispirtu ta' komunjoni bejnietna, aħna li aħna hekk diversi; ta' l-ambjent ta' djalogu u ta' sinċerità kbira. Nirringrazzjawh tal-ħidma li saret minn tant nies b'imħabba u b'dedikazzjoni kbira.

Tul dawn ix-xhur li għaddew, waqt li ngħbarna flimkien fl-Assemblea tas-Sinodu, stajt nara sseħħi ix-xewqa li fisser il-Papa Ģwanni Pawlu II fil-quddiesa tal-beatifikazzjoni ta' tlieta minn ħutna Maltin. Dak in-nhar, meta tkellem fuq il-ftuħ ta' l-Assemblea tas-Sinodu, wera t-tama li l-Knisja f'Malta tissaħħa fil-komunjoni, u li timxi 'l quddiem f'era gdida ta' korresponsabbiltà bejn kleru, reliġużi u lajċi.

Tiġdid fl-għaqda u fl-imħabba

Waqt l-Assemblea tas-Sinodu, stajt nara x-xewqa li hemm fil-qalb ta' kull wieħed u waħda minna biex il-Knisja f'Malta, bil-qawwa ta' l-Ispirtu, tiġġedded u tikber fl-għaqda u fl-imħabba.

Hu l-Ispirtu s-Santu li jgħedidna. Illum nerġgħu nitolbu lill-Ispirtu s-Santu biex isaffi, iġedded u jagħti l-ħajja lill-Knisja f'Malta. Nitolbuh biex ikompli jmexxina Hu, halli l-ħidma ta' l-Assemblea tas-Sinodu, li trid issir fix-xhur li ġejjin, tħalli ħafna frott għall-Knisja u għas-soċjetà.

Hu l-Ispirtu s-Santu li jgħib l-għaqda. Nitolbuh biex isaħħaħ il-komunjoni fil-Knisja f'Malta u lkoll inkunu dejjem aktar familja waħda. U biex tkompli tidher l-għana kbira tal-ħidma tiegħu kemm fid-diversità kif ukoll, fl-istess waqt, fl-unità tal-membri li jifformawha u tal-għaqdiet u l-movimenti fi ħdanha.

Hu l-Ispritu s-Santu li jimgħielna qalbna bl-imħabba. Nitolbu biex jgħin lill-Knisja f'Malta ġalli tkompli taħseb dejjem f'dawk li huma l-aktar fil-bżonn u sservihom; biex tieqaf ma' dawk li b'xi mod jew ieħor għaddejjin minn tbatija; u biex tagħti widen ġhall-ġħajta siekta ta' dawk li huma bla vuċi.

Xhieda tal-valuri nsara

Il-lejla nixtieq nagħmlilkom din is-sejħa li qed toħroġ qawwija mill-esperjenza tas-Sinodu: li nkunu lkoll insara ta' fibra, mhux beżżeiegħha, mhux qasba tixxejjer marriħ. Li, b'impenn u b'konvinzjoni, f'kull qasam tas-soċjetà, nagħtu xhieda tal-valuri nsara. Hi din ix-xhieda li tholl u torbot: fil-familja, fl-iskejjel, fil-postijiet tax-xogħol, kull fejn niltaqgħu. Ma nintelqux, ma ningħalqux fina nfusna, ma naħarbux mir-responsabbiltajiet tagħna. Bil-qawwa ta' l-Ispritu s-Santu, ha nagħtu xhieda ta' Kristu. Din ix-xhieda żgur tkun l-aqwa kontribut għal soċjetà aktar ġusta li tgħix fil-paċi u fl-għaqda.

Tkun magħna Marija Ommna, fil-mixja tagħna bħala Knisja, bħalma kienet ma' l-ewwel insara. Tkun magħna ġalli tgħinna ngħixu b'fedeltà s-sejħa tagħna ta' nsara.

Ejja, Spirtu Qaddis, u kebbes lil qalbna bin-nar ta' mħabbtek! F'din il-lejla hekk għażiżha, aħna miġburin bħall-ewwel komunità tiegħek, flimkien ma' Marija. Nitolbuk tinżel fina u nitolbuk tkun magħna f'dan iż-żmien ta' grazza tas-Sinodu Djočesan. Thalli qatt li qalbna timtela bil-biża', bil-qtigħi ta' qalb, bl-isfiduċja. Imliena bl-entużjażmu u bil-ferħ u agħxtina energija ġidha, ha nimxu 'l quddiem b'kuraġġ u qawwa.

Dan il-messaġġ ingħata waqt Ċelebrazzjoni Djočesana li saret fil-Vgħili ta' Ghid il-Hamsin, f'Hal Lija, nhar it-18 ta' Mejju 2002.

INTERVISTA

Kif tiddeskrivi l-esperjenza tas-Sinodu?

Jien niddeskriviha hekk: nixxiegħa ta' ħajja ġdida - dik il-ħajja li ġejja mill-Ispritu ta' Alla. Is-Sinodu kien grazċja straordinarja għall-Knisja f'Malta - esperjenza sabiħa ħafna. Tul dawn is-snин tas-Sinodu, il-Knisja eżaminat il-ħajja pastorali tagħha bl-ġħajnuna ta' l-Ispritu s-Santu, ħalli tkun tista' twieġeb għal dak li Alla qed jitlob minnha fir-realtà ta' llum.

Liema taħseb li kienu l-aktar ħwejjeġ importanti li ħarġu minn dan is-Sinodu?

Jekk inħarsu lejn l-esperjenza nnifisha, naħseb ħareġ čar is-sens ta' Knisja, u s-sehem ħaj tal-lajci fil-Knisja. Frott ta' l-esperjenza u tad-dixxerniment li sar tul is-Sinodu, ħarġu valuri importanti li issa qed jiġu proposti lill-Knisja bħala għażiex bażiċi għas-snin li ġejjin: l-evanġelizzazzjoni, il-komunjoni, il-formazzjoni, id-djalogu, il-qadi u s-solidarjetà ma' dawk imbegħdin u emarġinati. Id-dokumenti tas-Sinodu jisħqu ħafna fuq dawn il-valuri.

X'laqtek l-iżjed fil-proċess kollu tas-Sinodu?

Laqatni ħafna l-isforz kbir li sar fil-faži tal-bidu tas-Sinodu biex il-konsultazzjoni tilhaq lil kull min ried jagħti l-kontribut tiegħu u jgħid dak li jaħseb u jixtieq mill-ħajja tal-Knisja: kulħadd kelly din l-opportunità. Tul il-proċess, laqtuni ħafna wkoll: l-importanza tat-talb li kien ir-ruħ tal-proċess u għen biex ikun hemm attitudni ta' dixxerniment; l-ambjent ta' djalogu; il-partecipazzjoni kbira u l-libertà fid-diskussjoni miftuħha li saret, imsieħba ma' t-fittxijsa sinċiera għall-ahjar metodi ta' ħidma pastorali ġhal-lum. Laqtitni wkoll l-attenzjoni kontinwa lejn il-ħtiġijiet tal-bniedem ta' llum, l-aktar ta' dawk li huma fl-akbar bżonn. U laqtuni ħafna, kif għedt fl-għeluq tal-laqgħat ta' l-Assemblea, id-dedikazzjoni, l-imħabba u l-kompetenza ta' dawk li ħadu sehem mill-qrib f'dan il-proċess.

Taħseb li s-Sinodu laħaq il-miri originali tiegħek meta nidejtu fl-1999?

Iva. Fil-fatt jekk tara l-Programm Pastorali 1998-2000, kien tkellem fuq is-Sinodu bħala esperjenza fejn il-membri tal-Poplu ta' Alla f'Malta jkunu responsabilizzati li jimpajjaw u janimaw, jisimgħu u jipproponu, jissuġġerixxu u jwettqu. Dan għexxieh tul is-Sinodu. L-għan tas-Sinodu kien ukoll li l-Knisja teżamina l-ħajja pastorali tagħha, fid-dawl tal-Kelma ta' Alla, u tfassal gwida għas-snin li ġejjin. Dan l-għan intlaħaq bil-ħidma li saret fuq id-dokumenti tas-Sinodu.

Xi xtaqt tara fis-Sinodu u forsi ma tantx ħareġ daqshekk?

Trid tiftakar li s-Sinodu hu esperjenza meta qed tiżra'; u dak li tiżra' ma tarahx jinbet mal-ewwel imma aktar tard. Forsi aħjar ngħidlek x'nixtieq nara jinbet mis-Sinodu: nixtieq li lkoll naħdmu aktar flimkien bi spiritu ta' aħwa; u li lkoll inkunu lesti għal konverżjoni, għal bidla tal-qalb, ta' l-attitudni, tad-direzzjoni tagħna, fejn din hi meħtieġa. Iż-żerriegħa qiegħda hemm.

Taħseb li l-miri minsuġa fid-dokumenti huma realizzabbi?

Iva, jekk ikollna l-fiduċja f'Alla u jekk kulħadd jagħmel il-parti tiegħu. Naturalment, ħadd ma għandu jistenna mirakli. U problemi se jkun hemm. Imma Alla jagħmel l-għeġubijiet qalb id-dgħufija u n-nuqqasijiet tagħna. Hu importanti li ħadd ma jqis ruħu 'l barra minn din il-mixja tal-Knisja f'Malta qisu jista' jinjora s-Sinodu. L-appell tiegħi hu biex ilkoll flimkien nimxu fid-direzzjoni li l-Ispirtu ta' Alla qed jurina permezz tas-Sinodu. Bil-kuraġġ u bil-fiduċja, li ma jħalluniex nintrikbu minn qtigħi ta' qalb u xettiċiżmu. Ejjew ilkoll nixorbu minn din in-nixxiegħha ta' ħajja ġdida.

Din l-intervista lill-Arċisqof għet ippubblikata nhar is-7 ta' Ġunju 2003, f'Il-Ġensillum, Suppliment Speċjali, paġna 15.

MESSAĠġ FIċ-ĊELEBRAZZJONI TAL-GħELUQ TAS-SINODU

Nixxiegħa ta' ħajja gdida

Iċ-ċelebrazzjoni ta' llum qabel xejn hi okkażjoni ta' ringrażżjament lil Alla għal kull ma għamel magħna. Bil-qawwa ta' l-Ispirtu tiegħu, wasalna fi tmiem ta' esperjenza unika għall-Knisja f'Malta, is-Sinodu Djočesan. Qed nagħmlu din iċ-ċelebrazzjoni fil-Vgili ta' Ghid il-Ħamsin, il-ğrajja li tfakkarna meta l-Ispirtu s-Santu mela lill-Knisja bil-qawwa u l-komunità nisranija tal-bidu ħarġet b'kuraġġ kbir biex twassal l-Aħbar it-Tajba. Hu provvidenzjali wkoll li l-għeluq tas-Sinodu qed isir fis-7 ta' Ĝunju, Jum Nazzjonali, għax dak li sar fis-Sinodu u li se joħrog minnu 'l quddiem hu ta' interress kbir għas-socjetà Maltija.

Il-ħidma ta' l-Ispirtu ta' Alla

Fil-bidu tas-Sinodu, aħna konna tlabna flimkien lill-Ispirtu s-Santu biex jagħtina l-għerf u l-qawwa ġalli flimkien nagħrfu s-sinjal ta' Alla fl-istorja u nwieġbu għalihom. Illum ngħidu grazzi mill-qalb, għax nafu li kien magħna u nafu kemm ġhenna. Kien mal-Knisja f'Malta fil-ħidma qawwija li saret tul dawn is-snini li għaddew, b'diversi modi u speċjalment bil-ħidma ta' l-Assemblea tas-Sinodu. F'din l-Assemblea kienet rappreżentata l-Knisja f'Malta, u kien hemm partecipazzjoni kbira ta' lajči. F'ambjent ta' talb, ta' sinċerità u ta' djalogu, rajna flimkien kif il-Knisja f'Malta tista' taqdi aħjar il-missjoni tagħha bi spiritu mġedded u frisk.

Prezentazzjoni tad-dokumenti tas-Sinodu

Illum f'din iċ-ċelebrazzjoni se jiġu pprezentati lili d-dokumenti pastorali fuq it-temi tas-Sinodu. Dawn id-dokumenti huma l-frott ta' ħidma li saret b'kompetenza, b'dedikazzjoni u b'imħabba kbira. Qabel napprova dawn id-dokumenti, jiena se nirrifletti fuqhom u nitlob l-ghajnejn ta' l-Ispirtu s-Santu biex jgħinni naġixxi skond il-kuxjenza u r-responsabbiltà tiegħi ta' ragħaj.

Is-Sinodu: nixxiegħa ta' ħajja ġdida

L-akbar frott tas-Sinodu fil-ħajja tal-Knisja huma l-valuri sbieħ li għexna flimkien, li wrew kemm il-Knisja f'Malta hi Knisja ħajja, dinamika, demmha jbaqbaq bl-imħabba lejn Kristu u lejn il-bniedem u fl-istess waqt f'mixja ta' konverżjoni, ta' tifšija, ta' tiġidid. F'dan is-sens, is-Sinodu hu nixxiegħa ta' ħajja ġdida. Is-Sinodu wasal għal sitt għażiex fundamentali ta' valuri mibnija fuq il-Kelma ta' Alla u fuq il-ħtiġijiet tal-bniedem u tas-soċjetà ta' llum, b'enfasi speċjali fuq il-familja u ż-żgħażagħ. Dawn il-valuri ħarġu mill-ħidma ta' l-Assemblea tas-Sinodu. Nixtieq niproponihom lilkom ilkoll, biex imexxuna għas-snin li ġejjin.

Evangelizzazzjoni

Il-Knisja f'Malta, frott tas-Sinodu, għandha tintefha' b'ruħha u b'ġisimha f'evangelizzazzjoni ġdida. Xi tfisser "ġdida"? Jispjega l-Papa Ġwanni Pawlu II: m'hijiex ġdida għax jinbidel l-Evangelju, hu l-istess Evangelju li aħna rridu nxandru fis-snin li ġejjin. Imma ġdida f'espressjonijiet godda, f'metodi godda u f'entużjażmu ġdid. Din hi l-ewwel sejħa tas-Sinodu: ejjew nagħrfu din il-missjoni li għandna: li nwasslu l-Aħbar it-Tajba b'Espresso niżżejjiet godda u b'heġġa ġdida f'pajjiżna u nagħtu xhieda tagħha kemm fostna kif ukoll fl-Ewropa u fid-dinja.

Komunjoni

Valur importanti ħafna fis-Sinodu u li aħna lkoll mistiedna li ngħixuh b'mod aktar qawwi hu l-valur tal-komunjoni. Xi tfisser komunjoni? Hi l-għaqda tagħna ma' Alla li mbagħad turi ruħha b'mod qawwi fl-ġħaqda tagħna ma' xulxin. Komunjoni tfisser li meta nharsu lejn l-oħrajn jaraw fina l-wiċċ ta' aħwa, li nixtiqulhom il-ġid, li qalbna miftuħha għalihom.¹⁹ Tfisser li nieqfu lill-ħajriet egoistiċi ta' ġewwa fina, li jgegħluna niqbdu lejna, u li jħajruna għall-għira u għall-isfiduċja; u nibnu ambjent fejn inkunu lkoll ħaġa waħda, aħwa fi Kristu.

Formazzjoni

Is-Sinodu jisħaq fuq il-ħtiega ta' formazzjoni. Aħna lkoll - saċerdoti, reliġjuži u lajči - irridu nieħdu bis-serjetà l-formazzjoni permanenti tagħna. Formazzjoni fiex? Qabel xejn fl-ispirtu ta' Kristu, biex aħna nistgħu nkunu, bħal Kristu, dawl

¹⁹ Ara Novo Millennio Ineunte, 43.

għall-bnедmin l-oħra; għalhekk trid tkun formazzjoni li tfisser konverżjoni, bidla fil-qalb biex insiru nixbhu aktar lil Kristu. Formazzjoni wkoll fit-tagħlim awtentiku tal-Knisja li hu gwida tant meħtieġa fis-soċjetà ta' llum. Il-formazzjoni tgħinna naffaċċjaw l-isfidi ġodda fil-hajja ta' llum.

Djalgu

L-ispirtu ta' djalgu, li lkoll għexna b'mod ħaj tul iż-żmien tas-Sinodu, irid ikun spirtu li janima l-Knisja f'Malta, u kull komunità fi ħdanha. Id-djalgu ngħixuh billi nagħrfu nisimgħu lil xulxin, fi stima ta' xulxin, u nagħtu l-kontribut tagħna bis-sincerità. Hu b'hekk biss li nistgħu noħolqu komunitajiet li jkunu qed jagħtu xhieda importanti lis-soċjetà Maltija. Id-djalgu ngħixuh ukoll mal-kultura ta' llum u fil-qafas tar-realtajiet ġodda ta' llum u tas-snин li ġejjin.

Qadi

Frott tas-Sinodu, il-Knisja f'Malta trid tkun Knisja li taqdi. Din hi karakteristika tal-Knisja tul iż-żminijiet, u għalhekk fis-snin li ġejjin irridu nkomplu nsaħħu fostna dan l-ispirtu ta' servizz, fejn infittxu dejjem mhux li jaqduna imma li naqdu, fuq l-eżempju ta' Kristu. L-imħabba tagħna trid tissarraf fi spirtu ta' qadi għal kulħadd, speċjalment dawk li huma l-aktar fil-bżonn, u fħidma għal soċjetà aktar ġusta.

Solidarjetà

Għażla oħra importanti tal-Knisja f'Malta li toħroġ mis-Sinodu u li trid turi ruħha dejjem aktar fis-snin li ġejjin hi s-solidarjetà li tfisser attenzjoni għall-imbegħdin u għall-emarginati. Kull ħidma li saret fis-Sinodu ma kinetx intenzjonata biss għal dawk li digħi huma attivi fil-komunità nisranija; imma wkoll u b'mod partikulari għal dawk li tbiegħdu, għal xi raġuni jew oħra, u għal dawk li fis-soċjetà jħossuhom maqtugħin għalihom. Bil-qawwa ta' l-Ispritu ta' Alla, il-Knisja trid tilħaq lil dawn u tgħinhom iħossuhom f'darhom fi ħdan il-komunità nisranija. Hu l-istess spirtu ta' Kristu, li ġie qabel xejn għal dawn in-nies. Ejew noħolqu komunitajiet fejn kulħadd iħossu milquġħ b'imħabba.

Sejħa lil kulħadd

Is-Sinodu qed jintemm illum. Imma dan it-tmiem hu wkoll bidu. Kif kien magħħna f'dan iż-żmien li għaddha, l-Ispritu ta' Alla sejkun magħħna fiż-żmien li ġej.

Illum qed nagħmlilkom sejħa biex ilkoll, b'attitudni ta' aħwa u qaddejja, nimxu flimkien fid-direzzjoni li wriena l-Ispirtu ta' Alla fis-Sinodu. Għandna nieħdu dan l-impenn qawwi flimkien illum. Minna lkoll, u minn kull wieħed u waħda minna, jiddejendi jekk il-proposti tas-Sinodu jsirux realltà.

Għal dan il-għan se nwaqqaf Kummissjoni għall-Implimentazzjoni tas-Sinodu, bil-ħsieb li ssegwi u tara li s-Sinodu qed jitwettaq. Fl-istess ħin, irridu niftakru li dan hu impenn tagħna lkoll.

“Dak li qed jistennienha hu x-xogħol eċċitanti tat-tiġdid tal-ħajja pastorali tagħna, ħidma li lkoll kemm aħna għandna sehem fiha.”²⁰ L-Ispirtu ta' Alla jgħinna biex qatt ma nintrikbu mill-qtigħi ta' qalb, mill-biża' u mill-isfiduċja imma biex inħarsu 'l-quddiem b'kuraġġ, b'qawwa, b'fiduċja sħiħa.

Grazzi, Mulej, għal kull ma għamilt magħna. Grazzi tas-Sinodu, nixxiegħha ta' ħajja ġidida.

Dan il-messaġġ ingħata waqt Ċelebrazzjoni Djoċesana tal-ġħeluq tas-Sinodu Djoċesan, fil-Vgili ta' Ghid il-Ħamsin, Pjazza tal-Kattidral, Mdina, nhar is-7 ta' Ġunju 2003.

²⁰ *Ibid.*, 29.

ITTRA PASTORALI FL-OKKAŻJONI TA' L-APPROVAZZJONI TAD-DOKUMENTI TAS-SINODU

It-twettiq tas-Sinodu

Maħbubin uliedi,

Erba' snin ilu, f'Ittra Pastorali indirizzata lilkom, jien ħabbartilkom il-bidu tas-Sinodu Djoċesan, żmien ta' tiġid u ta' grazzja għall-Knisja f'Malta. Dak in-nhar, għamiltilkom stedina biex intom ilkoll tgħidu dak li taħsbu u tixtiequ biex il-Knisja taqdi aħjar il-missjoni tagħha.

Il-mixja tas-Sinodu

Intom weġibtu bi ħġarkom u b'sincerità kbira. Dak li għedtu kien mgħarbul u studjat b'serjetà kbira. Meta, fit-tieni parti tas-Sinodu, sejjaħt Assemblea rappreżentattiva tal-Knisja f'Malta, qeħidt quddiem din l-Assemblea x-xewqat u l-ħtiġijiet tal-poplu kif espressi fil-konsultazzjoni, li minnhom ġarġu tmien suġġetti li l-aktar dehru importanti għall-mixja tal-Knisja f'Malta fis-snin li ġejjin.

L-Assemblea, f'diversi laqgħat, studjat fil-fond dawn it-tmien temi ewlenin u approvat tmien dokumenti pastorali. Dawn id-dokumenti kienu pprezentati lili fiċ-Čelebrazzjoni ta' għeluq is-Sinodu, fis-7 ta' Ĝunju ta' din is-sena, għall-konsiderazzjoni u għall-approvazzjoni tiegħi.

Jien kont preżenti tul il-laqgħat kollha ta' l-Assemblea u segwejt mill-qrib il-mixja kollha tas-Sinodu. Bqajt impressionat bil-partecipazzjoni ta' tant nies, fosthom tant lajči, f'din il-mixja flimkien. Laqtuni s-sens ta' djalogu ta' aħwa, ta' sinċerità, ta' libertà, ta' kritika kostruttiva, ta' mħabba għall-Knisja u ta' attenzjoni għall-ħtiġijiet tal-bniedem u tas-soċjetà ta' llum.

Wara li studjajt id-dokumenti, jidhirli li għandi niproponihom lill-Knisja f'Malta

bħala gwida pastorali għas-snin li ġejjin. Għalhekk, nhar it-Tnejn 29 ta' Settembru, waqt Ċelebrazzjoni li se ssir fil-Konkattidral ta' San Ģwann, jien se niffirma d-digriet ta' approvazzjoni tad-dokumenti tas-Sinodu. Dawn ikunu ppubblikati fil-ġimġħat li ġejjin.

Id-dokumenti jittrattaw il-Knisja bħala komunjoni, kif ukoll ir-relazzjoni tal-Knisja mas-soċjetà u mal-kultura. Jitkellmu fuq l-impenn tal-lajċi fid-dinja u fil-Knisja, u jagħtu attenżjoni partikulari lill-oqsma taż-żwieġ u tal-familja, kif ukoll ta' l-adolexxenti u ż-żgħażaq. Jitkellmu wkoll fuq tliet ministeri fundamentali fil-Knisja: li nxandru b'kull mezz il-Kelma ta' Alla, li niċċelebraw b'mod ħaj il-liturgija u s-sagamenti, u li nhaddnu lil kulħadd fi spiritu ta' djakonija u ta' promozzjoni tal-ġustizzja.

Id-dokumenti: strumenti għat-tiġdid

Dak li nkiteb hu frott ta' ħafna xogħol u ta' mixja ta' dixxerniment tal-Knisja f'Malta - ħidma li saret b'dedikazzjoni u b'kompetenza kbira. Id-dokumenti ġerġi mill-qalba tal-Knisja. Issa jsiru strumenti għat-tiġdid tal-Knisja f'Malta, mappa ta' ġħajjnuna biex nistgħu nimxu flimkien fit-triq tal-Mulej.

Is-Sinodu jurina li għandna nkunu Knisja li timpenja ruħha f'evangelizzazzjoni ġdida u Knisja fejn ilkoll nieħdu b'serjetà l-formazzjoni kontinwa tagħna. Hu f'waqtu li f'Jum it-Tagħlim Nisrani, iċċelebrat fl-aħħar Hadd ta' Settembru, aħna lkoll bħala Knisja ngeddu l-impenn għal dan it-Tagħlim li hu għajn ta' kull ġid.

Is-Sinodu jfissirlna li għandna nkunu Knisja-komunjoni u li tagħti xhieda ta' dan l-istil ta' komunjoni u taħdem għall-għaqda ta' l-aħħwa. Fl-istess waqt, naħdmu dejjem bi spiritu ta' djalogo mal-bniedem u s-soċjetà ta' llum.

Is-Sinodu jħegġiġna biex inkunu Knisja li taħdem dejjem bi spiritu ta' qadi, li jfisser li taħdem ukoll għal soċjetà ġusta; Knisja li taħdem bi spiritu ta' solidarjetà, b'attenżjoni partikulari għal dawk li tbiegħi u dawk li jħossuhom emarġinati.

Id-dokumenti għalhekk fihom ħafna valuri importanti għat-taħrif tagħna lkoll. Dawn għandhom ikunu mixtarra biex isiru parti mill-viżjoni ta' kull nisrani u nisranija

f'Malta, u biex janimaw il-ħidma li ssir. Jitolbu minna qabża fil-kwalità tal-ħidma tagħna, qabel xejn konverżjoni tal-qalb.

Id-dokumenti fihom proposti

Id-dokumenti fihom ukoll diversi proposti. Ix-xogħol fuq it-twettiq ta' dawn il-proposti miexi. Insemmi, bħala eżempju, il-Kummissjoni għall-Ambjent, li se tkun l-ewwel waħda tax-xorta tagħha fl-istorja tal-Knisja f'Malta u mod ġaj kif il-Knisja twieġeb għall-ħtigijiet tas-soċjetà Maltija. Qed titwaqqaf ukoll il-Kummissjoni Djoċesana Familja, biex il-Knisja ssaħħah l-attenzjoni li tagħti lil dan il-qasam tant importanti fis-soċjetà ta' llum.

Hemm xi proposti li bilfors jieħdu ż-żmien biex jitwettqu u żgur ma jseħħux mil-lum għal għada. Imma bl-impenn ta' kulħadd, l-Ispirtu ta' Alla jgħib tiġidid fil-ħajja tal-Knisja u tas-soċjetà Maltija.

Ilkoll nafu li l-istrutturi, il-progetti u inizjattivi pastorali oħra huma mhux biss importanti imma wkoll meħtieġa. Fl-istess waqt, ma rridu qatt ninsew li l-aktar importanti hi r-ruħ ta' dan kollu: l-Ispirtu li jagħti l-ħajja. Hu biss bil-qawwa ta' l-Ispirtu ta' Alla fina li t-tiġidid jista' jseħħ u jieħu suriet differenti.

Meħtieġ il-kontribut ta' kulħadd

Bħala għajnuna biex is-Sinodu jista' jitwettaq, f'Ġunju li għadda jien waqquft Kummissjoni għall-Implimentazzjoni, li digħi hadmet bis-sħiħ fix-xhur li għaddew biex tagħmel il-qafas ħalli s-Sinodu jkun jista' jitwettaq fil-prattika.

Twaqqfu gruppi li se jgħinu fit-twettiq tas-Sinodu: f'kull parroċċa, kongregazzjoni reliġjuża, għaqda u moviment u fi strutturi oħra. Dawn huma għajjniet. Imma issa jiddependi minna lkoll - ilkoll irridu nagħtu l-kontribut tagħna. Ejew naraw x'kontribut nistgħu nagħtu, kull wieħed u waħda minna, qabel ma naħsbu x'jista' jagħmel ħaddieħor għalina. Ejew inħarsu lejn il-ħidma flimkien bħala priorità għat-twettiq tas-Sinodu.

Appell

Inħeġġeg lis-saċerdoti djoċesani u reliġjuži biex ikunu fost il-promoturi ewlenin tat-twettiq tas-Sinodu u, bħala mexxejja tal-Poplu ta' Alla, jagħmlu tagħhom il-valuri

Li ħarġu mis-Sinodu u jwassluhom lill-oħrajn fil-qadi tal-ministeru tagħhom.

Inħegġeg lir-religjuži rgiel u nisa biex, bil-kariżmi li huma jħaddnu, jagħrfu jkunu huma fost il-protagonisti fit-twettiq tas-Sinodu, bħala xhieda ħajja u awtentika fi ġidu il-Knisja f'Malta.

Inħegġeg lill-għadd kbir ta' operaturi pastorali lajçi li I-Knisja f'Malta hi msebbha bihom biex, fix-xewqa tagħhom li jaqdu lill-Mulej, jidħlu b'impenn għat-twettiq tas-Sinodu, ħalli hekk jagħtu servizz ħaj fil-Knisja u jkunu ħmira fis-soċjetà.

Inħegġeg lil kulħadd biex nieħdu bis-serjetà d-direzzjoni li I-Ispritu ta' Alla wriena permezz tas-Sinodu u nkomplu mexjin f'din id-direzzjoni b'heġġa.

Diffikultajiet u problemi se jkun hemm, imma dawn għandna nħarsu lejhom bħala opportunitajiet għal ħidma magħmula b'impenn u b'imħabba dejjem akbar. Għal kull kelma ta' qtigħi ta' qalb, ta' għeja, ta' indifferenza, għandna ngħinu lil xulxin b'kelma ta' kuraġġ, ta' enerġija, ta' ħeġġa.

Is-Sinodu wriena li hemm bżonn inħarsu 'l quddiem lejn il-ġejjeni bil-konvīnżjoni li I-Mulej hu magħna u li Ommna Marija dejjem tieħu ħsiebna.

Is-Sinodu wriena kemm hu isbaħ u iktar utli li tixgħel fjamma milli tilmenta mid-dlam. Jalla din il-fjamma tibqa' tixgħel fil-Knisja f'Malta u tagħti d-dawl lis-soċjetà Maltija llum.

Nagħtikom il-barka pastorali tiegħi b'rahan ta' kull ġid mis-sema.

Illum 24 ta' Settembru, Festa tal-Madonna tal-Ħniena.

ĠUŻEPPI MERCIECA
Arċisqof ta' Malta

Mons. Carmel Zammit
Kanċellier

MESSAĠġ FID-29 ANNIVERSARJU TA' L-ORDINAZZJONI EPISKOPALI

Inwettqu s-Sinodu b'ħidma id f'id

Il-ġrajja ta' llum hija ġrajja ta' ferħ kbir għall-Knisja f'Malta

Erba' snin ilu, sewwasew f'din l-okkażjoni, jien tajt bidu għall-process tas-Sinodu Djoċesan. Kont spjegajt li kien se jkun żmien twil u impenjattiv, u li jitlob ħafna paċenċja u dedikazzjoni; imma żmien sabiħ u ta' grazza straordinarja għall-Knisja f'Malta.

Hafna minkom segwew dak li sar tul is-snин: mill-konsultazzjoni wiesgħa li saret, ġħal-laqgħat ta' l-Assemblea, għat-tfassil tad-dokumenti u l-preżentazzjoni tagħhom lili fl-għeluq tas-Sinodu, fis-7 ta' Ĝunju li ghadda.

Kienet ħafna dawk li taw is-sehem tagħhom f'dan il-process. Minn qalbi niringrazza lil tant nies li ħadmu b'dedikazzjoni u b'kompetenza tul dan iż-żmien. Nesprimi apprezzament u gratitudni lejhom.

Jien kuntent ħafna b'dak li sar fis-Sinodu, u b'mod speċjali bl-ispirtu li kien hemm f'din l-esperjenza ħajja ta' Knisja - spiritu ta' sinċerità, ta' djalogu, ta' parteċipazzjoni, ta' mħabba. Kienet esperjenza ta' kif l-imħabba hi r-ruħ tal-Knisja. Kienet nixxiegħha ta' ħajja gdida.

Il-valur tad-dokumenti tas-Sinodu

Il-lum jien se niffirma d-digriet ta' approvazzjoni tad-dokumenti tas-Sinodu. X'valur għandhom id-dokumenti tas-Sinodu?

Għall-Knisja f'Malta għandhom valur kbir għal diversi raġunijiet:

- Huma frott ta' process ta' Sinodu, process ta' dixxerniment, magħmul bil-partecipazzjoni ta' ħafna. L-iktar mistoqsija importanti ma kinetx kif se ngħidu dak

li nħossu, imma kif se nfissru dak li Alla qed jitlob minna llum għall-ġid tal-bniedem. Dan kien jitlob attitudni ta' djalogu kontinwu.

- Huma għalhekk espressjoni ta' Knisja li qed tagħmel ħilitha, bl-għajjnuna ta' Alla, biex tagħraf is-sinjali taż-żminijiet u twieġeb għalihom. F'dan is-sens, Alla juža l-limitazzjonijiet, in-nuqqasijiet u d-dgħufija tagħna u jagħmel xi ħaġa ħafna isbaħ minn dak li nistgħu nagħmlu waħedna.
- Huma strumenti ta' formazzjoni fit-tagħlim ta' l-Evangelju u fit-tagħlim tal-Knisja. Jagħmlu stedina lil kulħadd biex din il-formazzjoni tittieħed dejjem aktar b'serjetà kbira.
- Jitfghu l-ħarsa tagħna 'l quddiem. Dan hu valur kbir. Barra l-analizi tas-sitwazzjoni, barra t-tagħlim bi principji tant importanti, id-dokumenti għandhom ukoll proposti li jridu jitwettqu fiziż-żmien li ġej.

Firxa wiesgħa tal-ħidma pastorali tal-Knisja

Id-dokumenti jittrattaw firxa wiesgħa tal-ħidma pastorali tal-Knisja f'Malta. M'humiex l-oqsma kollha. Anzi, fl-istess ħidma tas-Sinodu, ġew identifikati temi partikulari li fiż-żmien li ġej jeħtieġ li jiġu mistħarrġa aktar. Imma huma oqsma ta' importanza kbira.

Hemm, ngħidu aħna, il-viżjoni ta' Knisja bħala komunjoni, b'mod li lkoll inħaddmu l-kariżmi u d-doni li jagħtina l-Ispirtu ta' Alla u l-ministeri li jitlob minna. Hemm ir-relazzjoni tal-Knisja mal-kultura u s-soċjetà ta' żmienna, b'attenzjoni partikulari lil certi aspetti.

Id-dokumenti jagħtu attenzjoni partikulari lil żewġ oqsma: żgħażagħ u adolexxenti; żwieġ u familja. Nafu kemm dawn huma oqsma importanti għas-soċjetà u għall-ħidma tal-Knisja.

Id-dokumenti jitkellmu wkoll fuq tliet ministeri importanti fil-Knisja: ix-xandir tal-Kelma, il-liturgija u s-sagamenti, id-djakonija u l-promozzjoni tal-ġustizzja.

Appell għal ħidma flimkien

Illum hu t-tmiem ta' ħidma sfiqa li saret. Imma hu wkoll il-bidu. Issa beda ż-żmien tat-twettiq. Nixtieq nagħmel enfasi fuq punt li hu essenzjali fit-twettiq tas-Sinodu: il-ħidma flimkien.

Is-Sinodu wriena l-valur tal-ħidma flimkien - jiġifieri, meta flok taqta' għal rasek u timxi waħdek, timxi flimkien ma' l-oħrajn. Hu b'dan il-mod li s-Sinodu setà jkun “proġett komuni”. F'esperjenza bħal tas-Sinodu, tintebaħ kemm mhux faċli li tidħol għal inizjattiva komuni, u flok taħdem għal rasek, taħdem flimkien ma' l-oħrajn. Iżda l-istess esperjenza turik ukoll kemm ir-riżultat ta' ħidma flimkien iqanqlek u jheġġek biex tħares 'il quddiem b'kuraġġ.

Dan se jkun essenzjali fiż-żmien li ġej. L-appell tiegħi hu: ejjew naħdmu flimkien, bi spiritu veru ta' aħwa.

Dan jitlob minna lkoll konverżjoni tal-qalb. L-egoiżmu fina jiġibidna biex infittxu l-interessi personali tagħħna, tal-grupp jew għaqda tagħħna. Hu bħal susa li tnawwar. L-Ispirtu ta' Alla jheġġiġna biex negħlbu dan l-egoiżmu tagħħna u nfittxu li naħdmu flimkien. Il-Knisja m'hijiex ġabra ta' individwi li lkoll intefgħu għal riħhom, imma hija l-komunità ta' dawk kollha li jemmnu miġbura fl-għaqda tal-Missier u ta' l-iben u ta' l-Ispirtu s-Santu.

Inħarsu 'l-quddiem

Illum il-ħarsa lura timlielna qalbna bil-ferħ. Fl-istess ħin, il-ħarsa 'l-quddiem m'hijiex ħarsa ta' biża', jew ta' perplexità. Hijha ħarsa ta' kuraġġ. Il-Mulej qed jgħidilna: jiena magħkom dejjem. Harsu lejn l-esperjenza li għaddejtu minnha tas-Sinodu. Ma ħassejtux il-preżenza tiegħi ħajja? Il-Mulej jgħidilna li se jkun magħna dejjem, ukoll fil-mumenti meta qisu ma jinhassx, jew meta l-ħażen qisu jidher qed jegħleb it-tajjeb.

Dan hu l-Evanġelu tat-tama - dawl li jmexxina fi triqtnej. Għalhekk, ejjew inħarsu 'l-quddiem b'kuraġġ u nidħlu b'enerġija u b'entużjażmu għat-tidbira ta' dak li l-Ispirtu ta' Alla wriena permezz tas-Sinodu.

Dan il-messaġġ ingħata waqt quddiesa fil-Konkattidral ta' San Ģwann, nhar id-29 ta' Settembru 2003.

MESSAĠġ WAQT IL-FESTA TA' KRISTU RE 2003

(silta)

Fl-okkażjoni tal-Festa ta' Kristu Re ta' din is-sena, il-Knisja f'Malta qed tistedinna niffokaw fuq it-tema "Flimkien, ma' Ĝesù, nimxu id f'id".

Il-Knisja f'Malta għadha kemm tat bidu għat-twettiq tas-Sinodu Djočesan. Għalhekk, hu importanti ħafna li, f'okkażjoni bħal din, nitolbu ħafna biex inkunu flimkien, ma' Kristu Sultan, ħalli nkunu nistgħu nimxu id f'id.

Għandna tassew għax irroddu ħajr lil Alla għall-esperjenza sabiha li kellna fis-Sinodu Djočesan u għall-frott li beda jinkiseb minnu.

Nieħu pjaċir ninnota li, bil-kollaborazzjoni ta' ħafna nies, is-Sinodu beda jitwettaq digħi, inkluż bit-twaqqif ta' certi kummissjonijiet, bħalma huma l-Kummissjoni Ĝustizzja u Paċi, dik dwar l-Ambjent, tal-Familja, u l-istess Kummissjoni Ċentrali li qed tieħu ħsieb it-twettiq tas-Sinodu.

F'isem il-Knisja f'Malta, irrid irrodd ħajr ukoll lil dawk kollha li taw is-sehem tagħhom fis-Sinodu, kif ukoll lil kull min qed iwieġeb għall-istedina biex jaġhti l-kontribut tiegħu ħalli dak li talab minna s-Sinodu nwettquh.

Huwa sabiħ tara tant nies jaħdmu qatigħ f'tant entitajiet tal-Knisja, fil-parroċċi, fl-ġhaqdiet u l-movimenti, fil-kongregazzjonijiet reliġjuži, fl-iskejjel, bil-ħsieb li jfasslu u jwettqu pjani ħalli jqiegħdu fil-prattika u jgħixu l-valuri tas-Sinodu.

Nitolbu lill-Mulej jgħinna lkoll ħalli nkunu dejjem flimkien, ma' Kristu, biex ix-xogħol li jeħtieg isir inkunu kapaċi nagħmluh.

Din hija silta mill-messaġġ li nghata waqt Ċelebrazzjoni Djočesana li saret fi Triq Sir Adrian Dingli, Sliema, nhar it-23 ta' Novembru 2003.

Pubblikazzjoni ta' l-Arċidjoċesi ta' Malta, 2004

ISBN: 99932 - 49 - 23 - 8